

Returadresse:

Land By og Kultur, Natur, Land og Vand
Smed Sørensen Vej 1, 6950 Ringkøbing

**NATURENS
RIGE**

Sagsbehandler
Anders Nørskov Stidsen
Direkte telefon
99 74 10 01
E-post
anders.stidsen@rksk.dk
Dato
2. september 2024
Sagsnummer
24-004642

Fornyet/revideret miljøgodkendelse af Abild Dambrug

Skråfoto 2021, Styrelsen for Dataforsyning og Infrastruktur.

Virksomhedens stamdata

Virksomhedens navn	Abild Dambrug
Virksomhedens adresse	Herningvej 45, 6920 Videbæk
Virksomhedens matrikelnummer	1cg Abildtrup By, Vorgod
Virksomhedens ejer	DANAQUA Aps
CVR-nr.	28675313
P-nummer	1018115111
CHR-nummer	103580
Relateret foderforbrug (F_{rel})	498,5 tons
Nærrecipient	Vorgod Å
Fjernrecipient	Ringkøbing Fjord
Vandføring opstrøms (medianminimum)	900 l/s
Vandføring nedstrøms (medianminimum)	900 l/s
Vandføring (medianminimum) ved udløbet til Ringkøbing Fjord	18.100 l/s
Maksimal tilladt vandforbrug	62 l/s via boring
Passageforhold	Fri passage
Listebetegnelse, BEK. 1083 / 09-08-2023	I 202 - Ferskvandsdambrug og andre fiskeproduktionsanlæg, bortset fra FREA-anlæg.
Omfattet af VVM-screening, LBK. 4 / 03-01-2023	Ja, Bilag 2, 1f) Intensivt fiskeopdræt
Tidligere miljøgodkendelser	Senest revideret i 2014 på emission.

Aktiviteter

Hovedaktivitet	Ferskvandsdambrug – produktion af regnbueørreder (<i>Oncorhynchus mykiss</i>) til konsum.
Væsentlige miljøforhold	Udledning af næringsstoffer, organisk stof samt medicin- og hjælpestoffer til Vorgod Å (nærrecipient) og Ringkøbing Fjord (fjernrecipient).

Ny Aktivitet

Aktivitet	Revidering/fornyelse af miljøgodkendelse med opdatering af vilkår fra miljøgodkendelse i 2014.
VVM	Der er foretaget en miljøscreening af projektet, og det er vurderet, at aktiviteten ikke er omfattet af VVM-pligt.

Indhold

Fornyset/revideret miljøgodkendelse af Abild Dambrug	1
1 Ansøgning.....	5
2 Afgørelse	5
2.1 VVM	5
2.2 Miljøgodkendelse.....	5
2.3 Høring.....	6
3 Vilkår	6
3.1 Generelt	6
3.2 Beredskab	7
3.3 Produktion.....	7
3.4 Vandindtag.....	8
3.5 Afgitring.....	8
3.6 Renseforanstaltninger og spildevand.....	9
3.7 Egenkontrol.....	9
3.8 Krav til prøvetagning og analyse	10
3.9 BAT standardkrav.....	11
3.10 Medicin og hjælpestoffer	11
3.11 Slam.....	14
3.12 Støj, Lys, Lugt og affald	15
3.13 Ophør.....	17
4 Ikke teknisk resumé.....	18
5 Miljøteknisk vurdering.....	18
5.1 Lokalisering.....	18
5.2 Indretning og drift.....	18
5.3 Udledninger af næringsstoffer mv.	19
5.4 Medicin- og hjælpestoffer – forbrug og udledning.....	22
5.5 Vurdering af renere teknologi – BAT	23
5.6 Økologisk tilstand i vandløbet.....	24
5.7 § 3-beskyttede naturområder	26
5.8 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering	27
6 Gyldighed og retsbeskyttelse	27
7 Offentliggørelse og klagevejledning.....	27
7.1 Offentliggørelse.....	27
7.2 Klagevejledning.....	27
Bilag 1 - Modtagere af kopi af godkendelsen	29

Bilag 2 - Dambrugets indretning på oversigtskort	30
Bilag 3 - Beskrivelse af dambrugets indretning	31
Bilag 4 - Lovgrundlag	32
Bilag 5 - Dokumentation af vilkår til støj	34
Bilag 6 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger	35
Bilag 7 - Beredskabsplan	36
Bilag 8 - Driftsjournalens indhold	38
Bilag 9 - Vurdering efter habitatbekendtgørelsen	39
Projektets indhold	39
Lovgrundlag	39
Natura 2000-områder	39
Beskrivelse af påvirkningen	41
Påvirkning fra medicin- og hjælpestoffer	41
Påvirkning (organisk og næringsstof) af nederste del af Vorgod Å samt Skjern Å	42
Påvirkning (organisk og næringsstof) af Ringkøbing Fjord	42
Påvirkning (organisk og næringsstof) af naturtyper	43
Påvirkning af arter	43
Samlet vurdering	48
Referencer	48

1 Ansøgning

Abild Dambrug har efterspurgt fornyelse af miljøgodkendelsen i forbindelse med forestående audit på ASC-certificering. Miljøgodkendelsen er senest revideret i 2014, og skal derfor fornyes i 2024. Der har ikke været meddelt tillæg til miljøgodkendelsen siden 2014 til inkorporering i den fornyede miljøgodkendelse.

2 Afgørelse

2.1 VVM

Der er foretaget en screening af projektet i henhold til Bekendtgørelse om miljøvurderinger af planer og programmer og af konkrete projekter, bekendtgørelse nr. 806 af 14. juni 2023.

Kommunen vurderer, at det ansøgte projekt ikke er af et sådant omfang, at projektet er omfattet af VVM-pligten (Vurdering af Virkning på Miljøet).

Afgørelsen er begrundet i, at miljøpåvirkningens omfang ikke er af en sådan karakter eller grad, at aktiviteterne må antages at kunne få væsentlig indvirkning på miljøet.

Afgørelsen er meddelt efter § 21 i Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) – LBK nr. 4 af 03/01/2023.

2.2 Miljøgodkendelse

Ringkøbing-Skjern Kommune meddeler fornyet miljøgodkendelse på de i afsnit 3 nævnte vilkår. Godkendelsen gives på grundlag af ansøgningen og oplysningerne i sagen i øvrigt jævnfør beskrivelserne og bilagene til denne godkendelse.

Der er tale om revision af en eksisterende miljøgodkendelse af en omtrent uændret drift og omtrent uændrede vilkår. Derfor meddeles vilkårene efter miljøbeskyttelseslovens § 41 (som beskrevet i dambrugsbekendtgørelsens § 8, stk. 3).

Den reviderede miljøgodkendelse erstatter den nuværende fra 18. nov. 2013.

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter minimumskrav til drift og indretning af dambruget (BEK nr. 1567 af 7. december 2016)

Der gives tilladelse til udledning af procesvand fra dambruget til Vorgod Å i henhold til miljøbeskyttelseslovens § 34 og § 28 samt bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelsesloven.

Der gives tilladelse til udledning af medicin- og hjælpestoffer efter bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand (BEK nr. 1625 af 19/12-2017).

Der stilles vilkår om afgitring efter miljøbeskyttelseslovens § 34 stk. 3.

Fremtidige nye aktiviteter, ændringer eller udvidelser såvel bygningsmæssigt som driftsmæssigt, som kan indebære forurening, herunder affaldsbringelse, må ikke påbegyndes, før der foreligger en afgørelse fra kommunen. Kommunen afgør, om godkendelse er nødvendig (miljøbeskyttelsesloven § 33 og 37).

Der gøres opmærksom på, at miljøgodkendelsen ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse eller dispensation efter anden lovgivning. Eventuelt byggeri må først påbegyndes, når der ligger en særskilt tilladelse til igangsættelse af byggeriet.

Tilsynsmyndigheden kan til enhver tid revidere kontrolvilkårene for at forbedre egenkontrollen eller for at opnå et mere hensigtsmæssigt tilsyn, jf. miljøbeskyttelseslovens § 72 stk. 3.

Denne miljøgodkendelse skal revideres mindst hvert 10. år. Det anvendte lovgrundlag er nærmere beskrevet i [Bilag 4](#).

2.3 Høring

I forbindelse med fornyelse af miljøgodkendelsen er de nærmeste naboer på Herningvej 43 og 47 blevet hørt om eventuelle bemærkninger til dambrugets nuværende drift.

Kommunen har ikke modtaget bemærkninger i høringen.

3 Vilkår

3.1 Generelt

- 3.1.1 Dambruget skal indrettes og drives som beskrevet i miljøgodkendelsen.
- 3.1.2 Virksomheden skal holde Ringkøbing-Skjern Kommune orienteret om, hvem der er miljømæssigt driftsansvarlig for dambruget.
- 3.1.3 De af godkendelsens vilkår, der angår driften, skal være kendt af de personer, der er ansvarlige for eller udfører den pågældende del af driften. Et eksemplar af godkendelsen skal til enhver tid være tilgængelig på dambruget.
- 3.1.4 Dambrugets journaler, procedurer og øvrige registreringer med miljømæssig relevans skal være tilgængelige for kommunen.
- 3.1.5 Dambruget skal føre en driftsjournal, der skal opgøres en gang om året. Medmindre andet aftales, skal opgørelsen ske pr. 31. december, og resultaterne skal være kommunen i hænde senest 1. februar det følgende år. Driftsjournalen skal på forlangende forevises kommunen. Den skal opbevares mindst fem år efter afslutningen. Driftsjournalen skal indeholde de oplysninger, som fremgår af [Bilag 8](#).

- 3.1.6 Andre miljøbelastende aktiviteter, end de der er beskrevet i godkendelsen, må ikke finde sted. I tvivlstilfælde afgør kommunen, hvad der skal betragtes som miljøbelastende aktiviteter.
- 3.1.7 Godkendelsens vilkår erstatter tidligere vilkår for dambruget.
- 3.1.8 Miljøgodkendelsen skal revideres mindst hver 10. år.

3.2 Beredskab

- 3.2.1 Dambruget skal følge beredskabsplanen for uheld og utilsigtet udslip jf. [Bilag 7](#).
- 3.2.2 Ved driftsuheld, der kan medføre forurening af kloaksystem, jord og grundvand eller luft, skal dambruget straks:
- Forsøge at afværge situationen
 - Forsøge at standse forureningen og/eller dens spredning.
 - Kontakte alarmcentralen på telefon 112 ved større eller ikke kontrollerbare uheld.
- 3.2.3 Ringkøbing-Skjern Kommune skal orienteres hurtigst muligt.
- 3.2.4 Senest 7 dage efter uheld skal dambruget have indsendt rapport til kommunen, der beskriver uheldets omfang og indsatsen mod miljømæssige skader samt beskriver forebyggende foranstaltninger, der begrænser risiko for nye uheld.

3.3 Produktion

- 3.3.1 Dambrugets indretning skal være i overensstemmelse med miljøgodkendelsens beskrivelse og vilkår.
- 3.3.2 Hvis produktionsplanen ønskes ændret væsentligt, f.eks. produktion af andre fiskearter, fiskestørrelser osv., skal dette meddeles kommunen.

3.3.3 Der må alene benyttes tørfoder, som skal være energirigt og højt fordøjeligt. Følgende krav til foder for konsum- og sættefisk skal være opfyldt:

- Indholdet af fordøjelig energi (netto-energiindholdet): Indholdet af fordøjelig energi (DE) i foderet skal være på mindst 18,2 MJoule/kg (4,35 Mcal/kg).
- Smuldindholdet må maksimalt være 1 %.

3.4 Vandindtag

3.4.1 Dambruget må ikke indvinde mere end 62 l/s.

3.4.2 Der skal være monteret vandur (nøjagtighed på 5 %) med log-funktion eller tilsvarende instrument til måling af vandføring i alle vandindtag til ferskvandsdambruget og alle vandafløb fra ferskvandsdambruget, således at det samlede vandindtag hhv. vandafløbet kan følges kontinuert (min. måling af vandføring hvert 10. minut eller min. gemme gennemsnit af hvert 10. minut ved hyppigere måling).

3.5 Afgitring

3.5.1 Udløbsgitter må højst have en gitterafstand på 10 mm og være af godkendt type.

3.5.2 Afgitringen skal være udført i solidt, ikke fleksibelt og ikke forgængeligt materiale og være fastmonteret i et bygværk og være tætsluttende langs bredder, sider og bund af vandløbet.

3.5.3 Enhver gittersektion skal sikres eller aflåses, således at gitteret ikke umiddelbart kan fjernes eller løftes. Dvs. at gitteret skal boltes fast eller på anden måde sikres.

3.5.4 Hvis afgitringen ikke længere opfylder kravene eller i øvrigt ikke er intakt eller i funktion, skal dambruget straks underrette kommunen.

3.5.5 Afgitringen skal placeres således, at den flugter med vandløbets bredder og placeres således, at der ikke opstår blindgyder.

3.5.6 Afgitringen skal være intakt og i funktion hele året.

3.6 Renseforanstaltninger og spildevand

- 3.6.1 Driften af må ikke forhindre, at Vorgod Å umiddelbart nedstrøms dambruget har en økologisk tilstand i overensstemmelse med den gældende vandområdeplan eller tilsvarende.
- 3.6.2 Dambruget skal gennem den daglige drift sikre, at slamfjernelsen fra slamkegler, mikrosigter, biofiltre foretages så effektivt som muligt. Disse renseforanstaltninger skal være i drift hele året.
- 3.6.3 Plantelagunerne skal oprensnes således, at vanddybden er mellem 0,5 m og 1 m med en gennemsnitsdybde på 0,9 m. Det skal ligeledes sikres at vandoverfladearealet bevares.

3.7 Egenkontrol

- 3.7.1 Der skal inden for hver driftsperiode på 1 år (365 dage +/- 15 dage) udtages 26 prøver af det samlede vandindtag og 26 prøver af det samlede vandudtag. Prøvetagningen skal fordeles jævnt over driftsperioden svarende til 2-3 prøvesæt i ind- og udløb pr måned.
- 3.7.2 Vandprøver skal udtages af et akkrediteret laboratorium. Planlagt prøvetagning kan udskydes, hvis forholdene i vandindtag eller udløb er væsentligt afvigende fra normal drift f.eks. i forbindelse med oprensning af damme, bundfældning eller ved sygdomsbehandling.
- 3.7.3 Resultatet af analyser samt supplerende oplysninger jf. vilkår 3.7.1 skal være tilgængelige for kommunen senest fire uger efter prøveudtagningen. Data skal gøres tilgængelige efter kommunens anvisning (på godkendelsestidspunktet leveres data til Danmarks Miljøportal).
- 3.7.4 Udløbsvandet skal overholde de kravværdier til udledning af total-kvælstof, total-fosfor, ammonium, og organisk stof (BI₅) som fremgår af [Bilag 6](#). Til kontrol af kravoverholdelsen anvendes dambrugsbekendtgørelsen og bilagets beregningsregler.
- 3.7.5 Iltmætningen i udløbet skal være mindst 50 %.

3.8 Krav til prøvetagning og analyse

3.8.1 Prøvetagning og analyse skal følge nedenstående procedure:

1. Prøveudtagning

Prøverne skal udtages i dambrugets indløb og udløb som puljede døgnprøver, baseres på den aktuelle vandanvendelse på måletidspunktet og analyseres for indhold af:

- Organisk stof m lt som modificeret BI5 (mg/l)
- Totalfosfor (mg/l)
- Totalkvælstof (mg/l)
- Ammoniumkvælstof (mg/l)

Prøverne skal være repræsentative og udtages i fuldt opblandede vandmasser. Sugespidsen placeres i midten af vandstrømmen 1/3 af vanddybden over bund.

Alle analyser skal foretages i henhold til Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger (Analyse kvalitetsbekendtgørelsen).

2. Supplerende oplysninger

I forbindelse med hver prøvetagningsserie skal følgende forhold oplyses:

- Vandføringen i dambrugets samlede indløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vandføringsdata skal leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandføringen i dambrugets samlede afløb (l/sek.) og en log-fil med alle målinger siden sidste prøvetagning. Vandføringsdata skal leveres i det format, som kommunen anviser.
- Vandtemperaturen (° C) i hvert målepunkt.
- pH i hvert målepunkt.
- Iltmætning (%) i hvert målepunkt.
- Bestand (tons) på prøvetagningsdagen og dagen før.
- Dato for prøvetagnings begyndelse og afslutning.
- Eventuelle atypiske forhold (f.eks. sygdom, sygdomsbekæmpelse eller ændringer i dambrugets rutiner i prøvetagningsdøgnet).

3.8.2 Alle supplerende oplysninger i forbindelse med prøvetagningen skal noteres i driftsjournalen (jf. vilkår 3.7.1).

3.9 BAT standardkrav

- 3.9.1 Dambrugets produktionsmængde sammenholdt med spildevandsudledningen skal overholde BAT-kravene i dambrugsbekendtgørelsens bilag 7 for en årlig produktionsstørrelse over 230 tons og produktion af ørred på under 1 kg:

Parameter	Kvælstof	Fosfor	BI ₅
BAT-krav	27 kg/tons ørred	1,4 kg/tons ørred	14 kg/tons ørred

3.10 Medicin og hjælpestoffer

Generelle vilkår omkring medicin og hjælpestoffer

- 3.10.1 Alle fisk, uanset om de produceres på dambruget eller indkøbes, skal vaccineres mod rødmundssyge. Ved faldende immunitet skal der foretages revaccination, Når det anbefales af dyrlæge. Vaccination mod rødmundssyge kan kun fraviges under særlige omstændigheder, og dyrlægeredegørelse skal i så fald vedlægges driftsjournalen.
- 3.10.2 Anvendelsen af medicin- og hjælpestoffer til behandling af fisk skal begrænses mest muligt ved anvendelse af renere teknologi - såsom vaccination, recirkulering, substitution til mere miljøvenlige stoffer og driftsoptimeringer med henblik på sygdomsminimering.
- 3.10.3 Driften på dambruget skal løbende optimeres med henblik på sygdomsminimering. Herunder skal det sikres:
- at iltniveauet i alle produktionsenheder er stabilt og højt.
 - at fiskene håndteres så skånsomt som muligt.
 - at foderspild undgås.
 - at foderstyringen optimeres.
 - at der løbende sker en optimering af slamfjernelse i produktionsenheder.
 - at der indføres procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.
 - at der indføres og sikres faste procedurer for overvågning af fiskenes sundhedstilstand og hurtig handling ved begyndende tegn på sygdoms-udbrud.
 - at der anvendes desinfektionsmidler til støvler/materiel, som kan bidrage til at undgå smittespredning.
- 3.10.4 De specifikke vilkår for brug og udledning af medicin skal overholdes, selvom det kan betyde, at hele den syge bestand ikke kan behandles. Beslutning om, hvad der skal ske

med den ubehandlede bestand, afklares med dambrugets dyrlæge / veterinærmyndigheden.

- 3.10.5 Der må kun anvendes medicin, som er ordineret af dyrlæge til Abild Dambrug med CHR nr. 103580.
- 3.10.6 Proceduren for anvendelse af medicin- og hjælpestof skal være tilgængelig på dambruget og kendt af dambrugets ansatte.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af medicin

- 3.10.10 Indholdet af medicin (opgjort som aktivt stof) i det udledte spildevand må ikke overstige nedenstående værdier.

Stof	Maks. udledning (g/døgn)
Florfenicol	490
Oxolinsyre	420
Sulfadiazin	327
Trimethoprim	-

Udledningerne anses som udgangspunkt for overholdt, når der behandles efter nedenstående skemaer, hvor dambruget kan medicinere en given mængde fisk angivet i kg afhængigt af behandlingsperiode og dosis. Trimethoprim indgår i blandingsproduktet Neopridimet (tidligere Tribissen), hvor sulfadiazin er den begrænsende faktor for anvendelsen. Der kan således ikke behandles flere fisk med Neopridimet end angivet under sulfadiazin.

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Florfenicol	10 mg/kg	12,5 mg/kg	15 mg/kg	17,5 mg/kg	20 mg/kg
7 dage	68.837	55.069	45.891	39.335	34.418
8 dage	63.578	50.863	42.386	36.330	31.789
9 dage	59.489	47.591	39.659	33.993	29.744
10 dage	56.217	44.973	37.478	32.124	28.108

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Oxolinsyre	9 mg/kg	10 mg/kg	11 mg/kg	12 mg/kg	12,5 mg/kg
5 dage	93.312	83.981	76.346	69.984	67.185
6 dage	84.240	75.816	68.924	63.180	60.653
7 dage	77.760	69.984	63.622	58.320	55.987
8 dage	72.900	65.610	59.645	54.675	52.488
9 dage	69.120	62.208	56.553	51.840	49.766
10 dage	66.096	59.486	54.079	49.572	47.589

Behandlingsdage/ Dosis pr. dag Sulfadiazin	20 mg/kg	21,25 mg/kg	22,5 mg/kg	23,75 mg/kg	25 mg/kg
5 dage	16.330	15.369	14.515	13.751	13.064
6 dage	16.330	15.369	14.515	13.751	13.064
7 dage	16.330	15.369	14.515	13.751	13.064
8 dage	16.330	15.369	14.515	13.751	13.064
9 dage	16.330	15.369	14.515	13.751	13.064
10 dage	16.330	15.369	14.515	13.751	13.064

De anvendte behandlinger med medicin skal dokumenteres ved hjælp af besøgsrapporter eller lignende fra dyrlæge og indgå i driftsjournalen.

Hvis der ikke behandles samtidigt på Nr. Vium Dambrug, kan behandlingen øges med 30 % af ovenstående værdier. Det gælder så længe, de to dambrug har samme ejer, så behandlingerne kan samstemmes.

- 3.10.11 Kun hvor det ikke er muligt at få det ordinerede medicin som medicinfoder, må medicinen iblandes foderet i blandemaskine. Dyrlægens anvisninger skal dog altid følges. Der henvises til gældende veterinærlovgivning.
- 3.10.12 Hvis dambruget i en akut situation får behov for at anvende og udlede andre veterinært godkendte stoffer til behandling af fisk end de tilladte stoffer på dambruget, skal kommunen orienteres om anvendelse og behandlingsmetode snarest og senest 1 uge efter påbegyndt behandling. Gentagen behandling med et ikke miljøgodkendt stof skal godkendes af kommunen.

Specifikke vilkår vedr. brug og udledning af hjælpestoffer

- 3.10.13 Indholdet af hjælpestoffer i det udledte produktionsvand, angivet som aktivt stof, må ikke overstige nedenstående mængder.

Stof	Middel stofmængde (g/døgn) - årgennemsnit	Maksimal stofmængde (g/døgn)
Formaldehyd	215	1.073
Brintoverilte	23	47
Pereddikesyre	Intet miljøkvalitetskrav	Intet miljøkvalitetskrav
NaCl (salt)	23.328	23.328

3.10.14 Hver behandling dokumenteres i driftsjournalen.

3.10.15 På anmodning fra kommunen, skal dambrugets ejer underrette om forestående behandlinger med medicin og hjælpestoffer således, at kommunen har mulighed for at kontrollere, om udlederkravene overholdes.

3.11 Slam

3.11.1 Anlæg til slamopbevaring skal i sider og bund være udført i impermeabelt materiale således, at der ikke sker udsivning af slam og slamvand til vandløb eller nedsivning til jord eller grundvand.

3.11.2 Området til slamopbevaring skal indrettes, således at der ved uheld ikke kan ske afløb af slam/slamholdigt vand, som kan forårsage forurening. Når der anvendes gyllebeholder til opbevaring af dambrugsslam, må der således ikke fastmonteres pumper på gyllebeholderen. En gyllebeholder skal samtidig have monteret alarm, som giver sms eller lignende ved fald i overfladeniveau.

3.11.3 Hvis der anvendes gyllebeholder til opbevaring af dambrugsslam, skal der hvert 5. år gennemføres en beholderkontrol. Kontrollen skal gennemføres af et firma, som har autorisation til at gennemføre beholderkontrol ved gyllebeholdere. Der fremsendes dokumentation for udført beholderkontrol til kommunen.

3.11.4 Slam og slamvand, der stammer fra oprensning af produktionskanaler, slamkegler, biofiltre, mikrosigter, og plantelagune, skal deponeres i dambrugets slamdepot eller fjernes straks og håndteres på en sådan måde, at der ikke sker udsivning til vandløb eller nedsivning til jord og grundvand.

- 3.11.5 Overskudsvand fra slamdepot skal ledes til dambrugets klaringsbassin og videre til første del af plantelagunen).
- 3.11.6 Dambruget skal have en opbevaringskapacitet til slam på mindst 9 måneder, og slamdepotet skal tømmes mindst en gang årligt.
- 3.11.7 Tidspunkt for tømning af slamdepot, skønnet slammængde transportør og modtager skal indføres i driftsjournalen.
- 3.11.8 Slam må udbringes på landbrugsjord, hvis det overholder kravene i Bekendtgørelse nr. 1001 af 27. juni. 2018 om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål (Slambekendtgørelsen med senere ændringer).
- 3.11.9 Dambruget skal kunne dokumentere den videre håndtering af slam gennem konkrete aftaler med biogasanlæg, udbringning på landbrugsjord eller lignende. Aftalerne skal opbevares i mindst 5 år og kunne fremvises til kommunen.

3.12 Støj, Lys, Lugt og affald

Støj

- 3.12.1 Virksomhedens samlede støjbidrag – målt eller beregnet som det ækvivalente, korrigerede støjniveau i dB(A) – må ikke overstige følgende grænseværdier ved omkringliggende boliger:

Periode	Tidsrum	Enkeltstående boliger i det åbne land	Midlingstid
Mandag-fredag	07.00-18.00	55	*
Lørdag	07.00-14.00	55	*
Mandag-fredag	18.00-22.00	45	**
Lørdag	14.00-22.00	45	**
Søndag- og helligdag	07.00-22.00	45	**
Alle dage	22.00-07.00	40	***

* Grænseværdien skal overholdes indenfor det mest støjbelastende tidsrum på 8 timer. For lørdag er midlingstiden 7 timer.

** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede time. For lørdage eftermiddag (kl. 14.00 – 18.00) er midlingstiden 4 timer.

*** Grænseværdien skal overholdes indenfor den mest støjbelastede halve time.

Støjens maksimalværdier i natperioden kl. 22.00 – 07.00 må ikke overstige de angivne værdier med mere end 15 dB(A).

- 3.12.2 Efter anmodning fra kommunen skal virksomheden foretage støjmålinger og beregninger til dokumentation for, at støjgrænserne er overholdt. Måle- og beregningspunkter fastsættes efter nærmere aftale med kommunen.
- 3.12.3 Kontrolmålinger og beregninger for støj skal foretages og afrapporteres efter retningslinjer i [Bilag 5](#).
- 3.12.4 Hvis de fastsatte støjgrænser overskrides, skal der sammen med rapport om målinger/ beregninger fremsendes forslag til støjreduktion med tidsplan for gennemførelse.
- 3.12.5 Kommunen kan forlange støjmålinger og beregninger gentaget, dog højst én gang årligt medmindre den seneste kontrol viser, at vilkårene ikke er overholdte.
- 3.12.6 Ved målinger/beregninger for støj, udarbejdelse af afrapportering og gennemførelse af eventuelle tiltag for støjreduktion, skal udgifterne hertil alene afholdes af virksomheden.
- 3.12.7 Dambrugets støjkloder skal støjdempes indenfor de tekniske og økonomisk rimelige rammer, så den bedst tilgængelige teknik (BAT) anvendes.

Lugt

- 3.12.7 Dambrugets drift skal tilrettelægges på en sådan måde, at lugtmissioner begrænses mest muligt. Driften må ikke medføre lugtmissioner uden for dambrugets område på lokaliteter, som kommunen skønner væsentlige.
- 3.12.8 Såfremt der mod forventning skulle opstå væsentlige lugtgener for omgivelserne, kan kommunen anmode dambrugets ejer om nærmere oplysninger (jf. miljøbeskyttelseslovens § 72) og meddele påbud til imødegåelse heraf (jf. bl.a. miljøbeskyttelseslovens § 69).
- 3.12.9 Ved evt. målinger for lugt skal udgifter herfor afholdes af virksomheden.

Lysgener

- 3.12.10 Eventuelle installationer af lysprojektører skal indrettes således, at de ikke giver væsentlige lysgener for beboere på naboejendomme.

Affald og kemikalier

- 3.12.11 Oplagring af affald fra produktionen såsom foder-, hjælpestoffer- og medicinemballage, olie- og kemikalieaffald må ikke give anledning til forurening. Oplagring af affald, der kan medføre forurening, skal ske i tætte emballager og på fast bund.
- 3.12.12 Kemikalier (herunder medicin og hjælpestoffer) skal opbevares i egnede tætte beholdere. Beholderne skal opbevares i et aflåst rum uden afløb. Evt. rester af medicin skal umiddelbart efter endt behandling bortskaffes som farligt affald.
- 3.12.13 Døde fisk skal opsamles dagligt og opbevares i en tæt, lukket beholder, indtil bortskaffelse efter de til enhver tid gældende veterinære bestemmelser.
- 3.12.14 Dambrugets affaldsbortskaffelse skal ske i overensstemmelse med Ringkøbing-Skjern Kommunes anvisninger.

3.13 Ophør

- 3.13.1 Ved endeligt ophør af virksomhedens drift skal den ansvarlige for virksomheden træffe de nødvendige foranstaltninger for at undgå forureningsfare og for at bringe stedet i en miljømæssigt tilfredsstillende stand.
- Forslag til foranstaltninger skal tilsendes og godkendes af kommunen, før driften indstilles. Kommunen afgør, hvornår stedet er i en miljømæssigt tilfredsstillende tilstand.
- 3.13.2 Miljøgodkendelsen bortfalder automatisk, hvis driften har været helt indstillet i 3 år, jf. miljøbeskyttelseslovens § 78a.

4 Ikke teknisk resumé

Ringkøbing-Skjern Kommune reviderer miljøgodkendelsen fra 2014 af Abild Dambrug på de i afsnit 3 opstillede vilkår for indretning og drift.

Dambruget fortsætter med omtrent uændret indretning og på omtrent uændrede vilkår. Dog er klækkehuset ikke længere i funktion.

Dambruget forsynes uforandret med op til 62 l/s fra boring.

5 Miljøteknisk vurdering

5.1 Lokalisering

Abild Dambrug er beliggende ved Vorgod Å i landzone på Herningvej 45, 6920 Videbæk. Området er ikke reguleret af lokalplan. Nærmeste nabo er Herningvej 43, som ligger omkring 150 meter sydvest for dambruget.

I kommunens landskabsanalyse er lokaliteten en del af Skovbjerg Bakkeø Mosaiklandskab. Vorgod Ådal vurderes at være særlig karakteristisk og have landskabelig oplevelsesværdi, der både viser de geologiske karaktertræk i form af smeltevandsdal og de kulturbetingede fortællinger med afgræssede engarealer. De bærende karaktertræk bør bevares og om muligt styrkes ved eksempelvis at friholde dalen for bevoksning og opretholde åens naturlige forløb. Ændringer i ådalen bør derfor kun ske, hvis de i særlig grad er tilpasset landskabet eller på anden måde understøtter landskabets karaktertræk eller værdi som oplevelsesrigt landskab.

5.2 Indretning og drift

Produktion og foderforbrug

Dambruget producerer regnbueørred i størrelseskategorien portionsfisk på omkring 300 g, som leveres til eget slagteri i Grindsted.

Det årlige foderforbrug og produktion er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 1. Foderforbrug og produktion i 2019-2023. Oplysningerne kommer fra dambrugets årlige indberetninger.

År	Foderforbrug (tons)	Produktion (tons)
2023	348	367
2022	330	351
2021	512	496
2020	463	445
2019	538	524

Vandindvinding og afgitring

Dambruget forsynes udelukkende med boringsvand og har tilladelse til oppumpning af 62 l/s. Det typiske vandforbrug ligger omkring 25 l/s.

Udløbsvandet ledes til Vorgod Å via rørledning med nedfald over biobløkke, som tilsammen giver sikker afgitring for vildfisk i åen:

Lugt, støj mv.

Dambruget er beliggende umiddelbart op ad den trafikerede hovedvej 15, som bliver udbygget til en 2+1 vej.

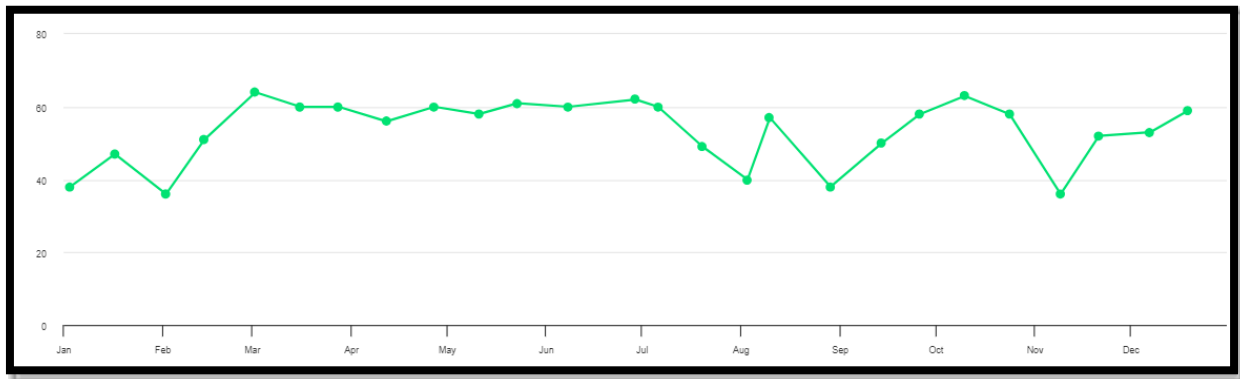
Kommunen har ikke modtaget henvendelser fra naboer ift. lugt eller støj siden forrige fornyelse af miljøgodkendelsen i 2014.

Dambrugets støjgrænser forbliver uændrede og følger Miljøstyrelsens vejledning 5/1984.

5.3 Udledninger af næringsstoffer mv.

Iltmætning

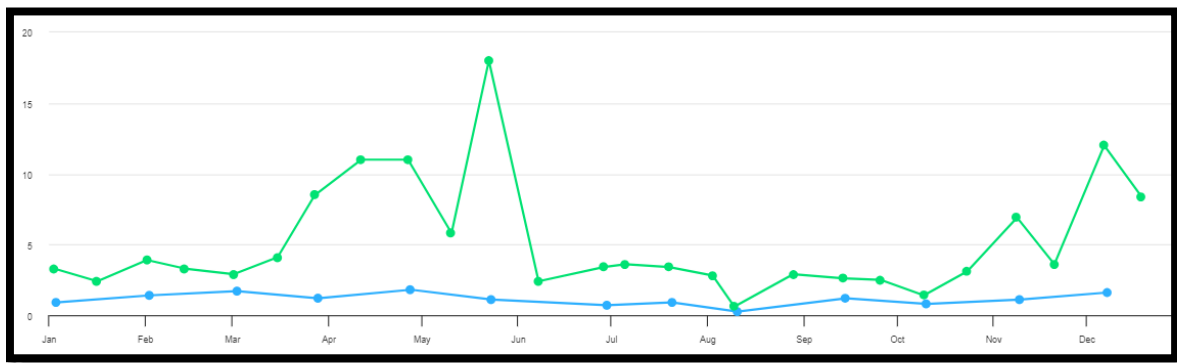
Der er i godkendelsen fastsat vilkår om en iltmætning på 50 % i udløbsvandet fra dambruget. På figuren nedenfor ses den målte iltmætning i udløbsvandet på prøvetagningsdagene i 2023 i forbindelse med dambrugets egenkontrolprogram. Vilkåret er ikke overholdt på alle målinger, men det har ingen betydning for Vorgod Å's økologiske tilstand, fordi der kun udledes 25 l/s i et stort vandløb med en Q_{mm} på 900 l/s.

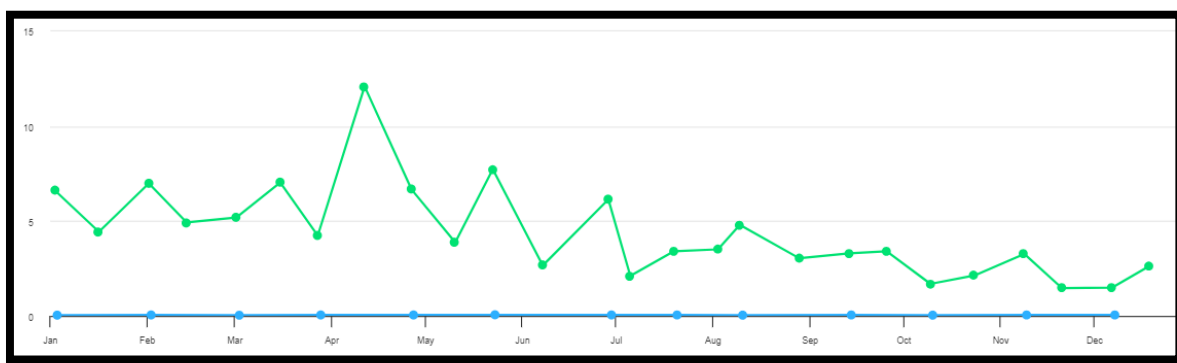
Figur 1: Iltmætningen i % i udløb fra Abild Dambrug på prøvetagningsdagene i 2023.

Næringsstoffer og organisk stof

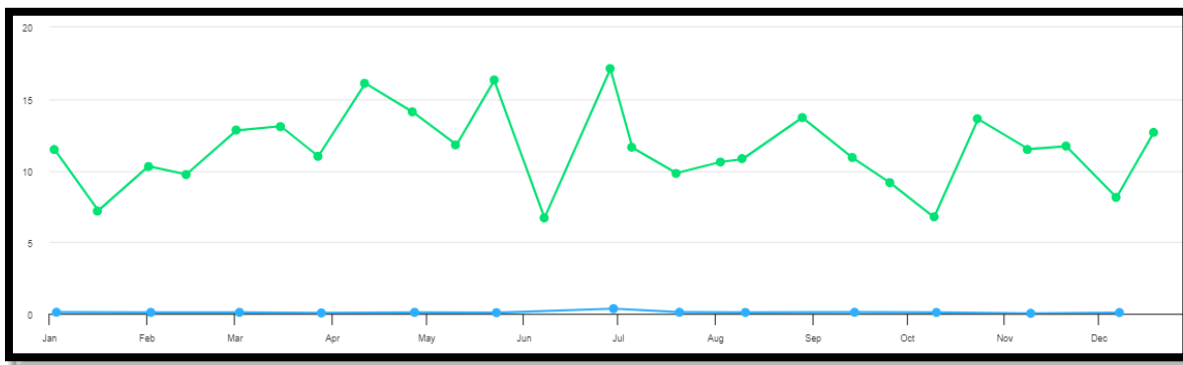
Udledningen af næringsstoffer og organisk stof fra dambruget i 2023 ses af figurene nedenfor.

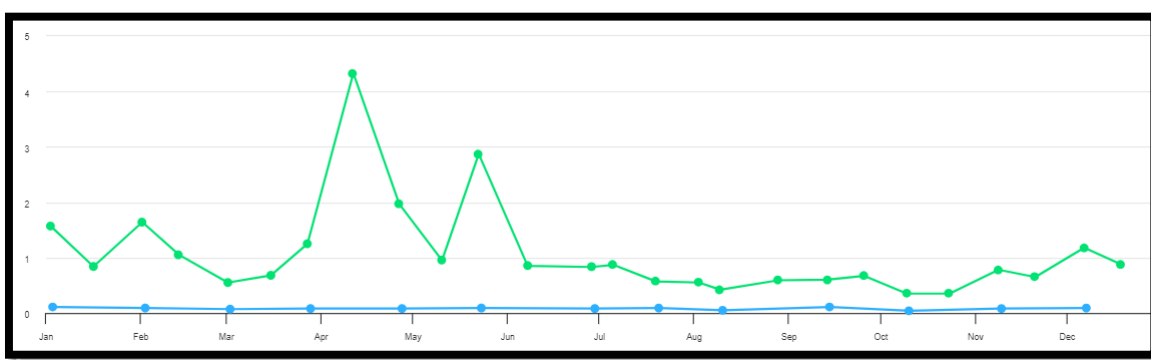
Figur 2.1. Koncentrationen af organisk stof (BI_5) i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Abild Dambrug (blå=indløb og grøn=udløb).

Figur 2.2. Koncentrationen af Ammonium-N i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Abild Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Figur 2.3. Koncentrationen af Total-N i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Abild Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Figur 2.4. Koncentrationen af Total-P i mg/l i 2023 i indløb til og udløb fra Abild Dambrug målt (blå=indløb og grøn=udløb).

Maksimal udledning

Tabel 2: Maksimal tilladte daglige og årlige udledninger for Abild Dambrug.

Stofparameter	Kg/døgn	Kg/år
Total N	33,2	12.118
Total P	2,0	730
BI5	19,9	7.264
Ammonium-N	18,6	6.789

Dambruget skal hvert år udtage 26 prøver af ind- og udløbsvandet til dokumentation af kravoverholdelse af udledning samt dambrugsbekendtgørelsens BAT-værdier. Prøverne skal fordeles jævnt over året. Kommunen vil fortsat udtage faunaprøver årligt for at følge tilstanden i Vorgod Å op- og nedstrøms dambruget.

Der anvendes tilstandskontrol for beregning af kravoverholdelse for stoffer med primær effekt i nærrecipienten Vorgod Å (BI₅ og ammonium). Der anvendes transportkontrol for beregning af kravoverholdelse for stoffer med primær effekt i fjernrecipienten Ringkøbing Fjord (total-N og total-P).

5.4 Medicin- og hjælpestoffer – forbrug og udledning

Generelt

Miljøkvalitetskrav er fastsat i bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvand - BEK nr. 1625 af 19. december 2017.

Udledning af medicin og hjælpestoffer skal begrænses mest muligt ved hjælp af den bedste tilgængelige teknik - BAT. Dertil kommer, at det for enhver udledning også skal sikres, at kvalitetskrav for det pågældende vandområde overholdes, og at der ikke opstår akut giftighed i recipienten. Endvidere er udledning af stofferne omfattet af et generelt forbud (miljøbeskyttelseslovens § 27), medmindre der er givet tilladelse i medfør af lovens § 28.

Risikovurdering for recipienter

Ringkøbing-Skjern Kommune har fået udarbejdet en samlet risikovurdering for udledningen af medicin- og hjælpestoffer for å-systemer og for Ringkøbing Fjord.

Miljøgodkendelsens vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder. I risikovurderingen tildes hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, som sidenhen anvendes til beregning og udarbejdelse af vilkår med procedurer for anvendelse af stofferne på dambrugene. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

For Abild Dambrug kan der i henhold til risikovurderingen anvendes 30 procent af medianminimumsvandføringen (Q_{mm}) på 900 l/s til fortynding af medicin og hjælpestoffer.

Beregningerne for anvendelse af medicin- og hjælpestoffer sikrer, at miljøkvalitetskravene i ferskvand og saltvand ikke overskrides. Dambruget udleder til Vorgod Å, som afvander til Ringkøbing Fjord via Skjern Å. Ringkøbing Fjord er en marin recipient i forhold til vurdering af miljøkvalitetskrav. Ifølge Miljøstyrelsen skal recipienter med saltholdigheder over 0,5 promille vurderes som marine (Miljøstyrelsen 2008).

Forbrug af medicin- og hjælpestoffer

Tabel 3: Indberettede årligt forbrug af medicin- og hjælpestoffer (aktivt stof i kg, afrundet) på Abild Dambrug i perioden 2019-2023.

Stof	2019	2020	2021	2022	2023
Formaldehyd	7.900	5.200	3.500	5.000	6.800
Calciumhydroxid	28.500	28.500	33.100	21.600	8.100
Oxolinsyre	2	8	1	8	11
Sulfadiazin	4	0	9	2	0
Florfenicol	11	6	13	12	5

5.5 Vurdering af renere teknolog - BAT

Det er et grundlæggende princip i miljøbeskyttelsesloven, at virksomheder skal begrænse udledningen af forurenende stoffer mest muligt ved at anvende den bedste tilgængelige teknik (BAT – Best Available Techniques).

BAT - generel driftsstyring for god renseeffekt og fiskesundhed

- Undgå undermætning af ilt og udsving i iltkoncentrationen i produktionsanlægget.
 - o Høj iltmætning øger egenomsætningen af bl.a. ammonium, ilt-forbrugende stof mv.
 - o Særlig opmærksomhed omkring optimale iltforhold ved høje bestandstætheder (tilsætning af ilt, beluftning, piskning).
 - o Undgå høj fodring i perioder hvor fiskenes stofskifte ændres som følge af årstidsbestemte temperaturændringer.
- Sikre tilstrækkelig køling på varme årstider.
- Foranstaltninger til rensning af indløbsvandet.
- Foranstaltninger til begrænsning af foderspild og suspenderet stof i produktionsvandet.
- Sikre optimal slamfjernelse i produktionsbassiner med slamkegler.
- Sikre kontinuerlig slamfjernelse og hindre ophobning af slam i produktionsanlægget.
- Indsætning af delrensningsprocesser så tæt på kilden som muligt, der sikrer en hurtig fjernelse af fiskeekskremer og slam, hvorved fiskene undgår svingende og dårlig vandkvalitet.
- Driftsstyring omkring udfodring og produktion således at overfodring undgås.
- Særlig opmærksomhed omkring udfodring under ugunstige produktionsforhold eller i situationer med svingende vandkvalitet.
- Skånsom håndtering af fisk og særligt under ugunstige vejrforhold og ved ugunstige temperaturer.
- Anvendelse og løbende indsamling af ny viden omkring brug af immun-stimulerende midler i foder evt. i samarbejde med dyrlæge.
- Opsamling af døde fisk.
- Rutiner og procedurer til overvågning af indløbsvandets kvalitet.

BAT - reduktion i forbruget af medicin og hjælpestoffer

Forebyggelse af smitte m.v.

- Vaccination mod rødmundssyge og andre fiskesygdomme, herunder revaccination ved faldende immunitet.
- Brug af desinfektionsmidler til støvler og materiel, som urensset kan bidrage til smittespredning. Løbende rådgivning fra dyrlæge eller lign.
- Brug af hjælpestoffer vurderes løbende i forhold til andre, og mindre miljøbelastende stoffer (substitution).
- Sikre hurtig handling ved begyndende tegn på sygdomsudbrud.
- Hyppig overvågning af fiskenes sundhedstilstand.
- Procedurer for brug af hjælpestoffer der sikrer tilstrækkelig effekt og høj intern omsætning
 - o Neddroslat vandtilførsel eller nedlukning af dammenes afløb under brug af hjælpestoffer
 - o Recirkulering af tilsat stof.
 - o Sikre, at der ikke anvendes unødvendigt høje koncentrationer af hjælpestof.
- Brug af reducerede mængder af formalin og brintoverilte jf. Faglig rapport fra DMU nr. 659.

BAT på Abild Dambrug

Kommunen vurderer, at de anlægs- og driftsmæssige forhold på dambruget i tilfredsstillende grad lever op til BAT for den pågældende anlægstype.

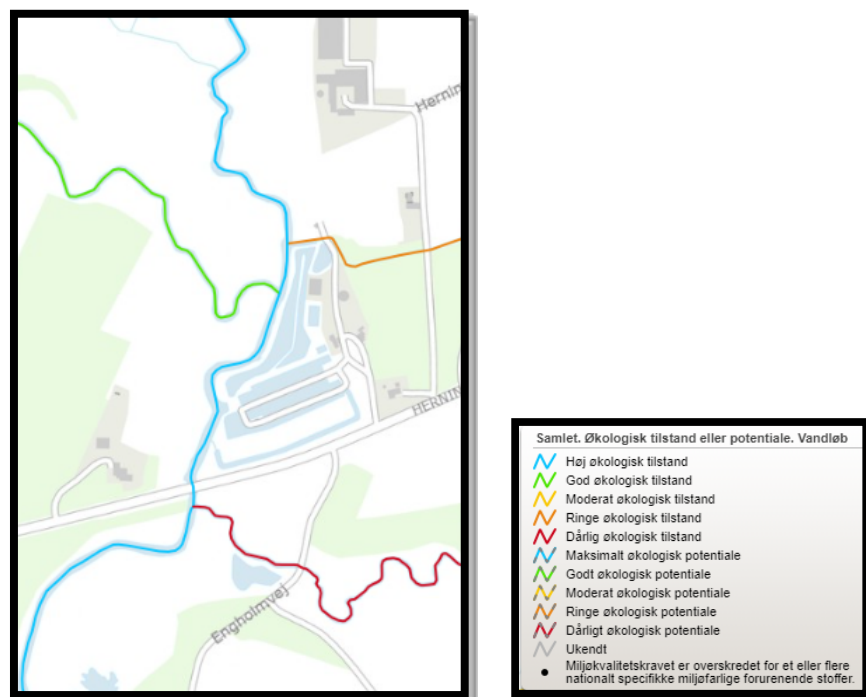
Dambruget er af den type, som bruger den mindste vandmængde i forhold til produktionsstørrelsen. Det betyder meget recirkulering og rensning af vandet, men kan samtidig også kræve ekstra behandling med medicin- og hjælpestoffer.

5.6 Økologisk tilstand i vandløbet

Målsætning, tilstand og indsatser i Vorgod Å

Vorgod Å-systemet er målsat til god økologisk tilstand i Vandområdeplan 2021-2027. Den faktiske tilstand vurderes ud fra forekomsten af en række biologiske parametre: vandløbsinsekter/-smådyr, fisk, vandløbsplanter, alger samt den kemiske tilstand.

Den nuværende tilstand i Vorgod Å omkring Abild Dambrug er samlet vurderet til "Høj", som skyldes høj tilstand for smådyr/insekter og fisk, mens tilstanden for alger, planter og kemi er ukendt.

Figur 3. Udsnit fra Vandområdeplan 2021-2027. Den nuværende økologiske tilstand samlet set i Vorgod Å omkring Abild Dambrug er høj.

I vandområdeplanen er der udpeget restaureringsindsatser i de øverste grene af Vorgod Å-systemet.

Faunabedømmelser af insekter/smådyr (DVFI)

Som en del af tilsynet med dambruget foretager kommunen årligt en bedømmelse af vandløbet op- og nedstrøms dambruget ud fra DVFI-metoden for at vurdere en eventuel effekt af dambrugets udledning af især organisk stof (BI₅). Faunaklassen for de seneste 5 år fremgår nedenfor.

Tabel 4: Biologisk vandløbsbedømmelse efter Dansk Vandløbsfauna Indeks (DVFI) i perioden 2019–2023.

År	Opstrøms Vorgod Å	Opstrøms Abild Å	Nedstrøms Vorgod Å
2023	7	7	7
2022	7	7	7
2021	7	7	7
2020	7	7	7
2019	7	7	7

Opfyldelse af målsætningen om god økologisk tilstand i forhold til insekter/smådyr kræver minimum en faunaklasse 5. Der er altså målopfyldelse med hensyn til insekter/smådyr i Vorgod Å både opstrøms og nedstrøms dambruget samt i Abild Å – alle steder med høj økologisk tilstand.

Der er heller ikke tegn på påvirkning med organisk stof.

Fiskeundersøgelser

Der er lavet mange fiskeundersøgelser i Vorgod Å-systemet omkring Abild Dambrug. Siden 2012 er der fundet følgende arter:

- Bæklampret
- Elritse
- Finnestribet ferskvandsulk
- Gedde
- Laks
- Stalling
- Trepigget hundestejle
- Ørred

Finnestribet ferskvandsulk er en karakterart for Skjern Å-systemet, som Vorgod Å er en del af.

5.7 § 3-beskyttede naturområder

Selve Abild Å og Vorgod Å er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3. Der er desuden udpeget beskyttede naturområder i umiddelbar nærhed af dambruget.

Figur 4: § 3-beskyttet natur i nærheden af Abild Dambrug. De beskyttede arealer omfatter eng (grøn), mose (gul), sø (blå), vandløb (blå).

Der ændres ikke på dambrugets fysiske udformning i forbindelse med den fornyede miljøgodkendelse.

5.8 Påvirkning af Natura 2000-områder og bilag IV-arter – væsentlighedsvurdering

Kommunen har lavet en væsentlighedsvurdering efter habitatbekendtgørelsen i forbindelse med miljøgodkendelsen ([Bilag 9](#)). Det fremgår af vurderingen, at fornyet miljøgodkendelse af Abild Dambrug og de fremtidige vilkår for drift og indretning af dambruget ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil påvirke bilag IV-arter eller Natura 2000-områderne i Skjern Å eller Ringkøbing Fjord væsentligt. Det vurderes samtidig, at der ikke er behov for udarbejdelse af en nærmere konsekvensvurdering af projektet.

6 Gyldighed og retsbeskyttelse

Miljøgodkendelsen er gyldig straks efter modtagelsen.

Ved klage kan klagenævnet dog bestemme, at klagen har opsættende virkning. Udnyttelse i klageperioden og mens eventuel klage behandles sker på eget ansvar.

7 Offentliggørelse og klagevejledning

7.1 Offentliggørelse

Afgørelserne bekendtgøres ved annoncering på Ringkøbing-Skjern Kommunes hjemmeside (www.rksk.dk) fra mandag den 9. september 2024. Derudover orienteres interessenter direkte jf. listen i [Bilag 1](#).

7.2 Klagevejledning

Miljøgodkendelse

Der kan efter miljøbeskyttelseslovens § 91 klages over kommunens afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Følgende kan klage: Ansøgeren, Sundhedsstyrelsen - Embedslægeinstitutionen Midtjylland samt enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Der kan desuden klages af visse organisationer, som angivet i lovens §§ 99-100.

Der gøres opmærksom på, at der til enhver tid er adgang til aktindsigt i de resultater af virksomhedens egenkontrol, som kommunen har, samt i sagen i øvrigt.

Ifølge miljøbeskyttelseslovens § 101 kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

VVM-afgørelse

Der kan efter § 49 i Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) klages over kommunens screenings-afgørelse til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Afgørelsen kan påklages af enhver med retlige interesse i sagens udfald. Det vil sige, at du fx kan klage, hvis du ikke mener, at kommunalbestyrelsen har haft hjemmel til at træffe afgørelsen. Du kan derimod ikke klage over, at kommunalbestyrelsen efter din opfattelse burde have truffet en anden afgørelse.

Ifølge § 54 i Lovbekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM) kan afgørelsen prøves ved domstolene. Sag skal anlægges inden 6 måneder efter, at afgørelsen er offentliggjort.

Kommunen sender på opfordring baggrundsmaterialet for VVM-afgørelsen til eventuelle interesserede.

Indsendelse af klage

Klagefristen er 4 uger fra offentliggørelsen af afgørelserne og udløber mandag den 7. oktober 2024.

For behandling af klager, der indbringes for Miljø- og Fødevarerklagenævnet betaler klager et gebyr på 900 kr. (privatperson) eller 1.800 kr. (virksomhed og organisation).

Klagegebyret tilbagebetales, hvis du får helt eller delvis medhold i din klage, hvis den påklagede afgørelse ændres eller ophæves, eller klagen afvises, som følge af overskredet frist, manglende klageberettigelse, eller fordi klagen ikke er omfattet af klagenævnets kompetence.

Det er obligatorisk for klager at bruge klagenævnets digitale Klageportal, med mindre, du har fået en tilladelse fra klagenævnet, der fritager dig for, at anvende den digitale Klageportal. I nedenstående tekst kan du se, hvordan du skal bruge den digitale Klageportal.

Du klager, via Klageportalen. Du kan finde et link på forsiden af www.naevneneshus.dk

Klageportalen ligger på også www.borger.dk og www.virk.dk Du logger på www.borger.dk eller www.virk.dk med MitID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Du betaler klagegebyret med betalingskort i Klageportalen.

Klagenævnet skal, som udgangspunkt, afvise en klage, der ikke er indsendt via Klageportalen. Hvis du ønsker, at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende din klage og en begrundet anmodning til Ringkøbing-Skjern Kommune, Smed Sørensens Vej 1, 6950 Ringkøbing. Ringkøbing-Skjern Kommune videresender herefter anmodningen til klagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Bilag 1 - Modtagere af kopi af godkendelsen

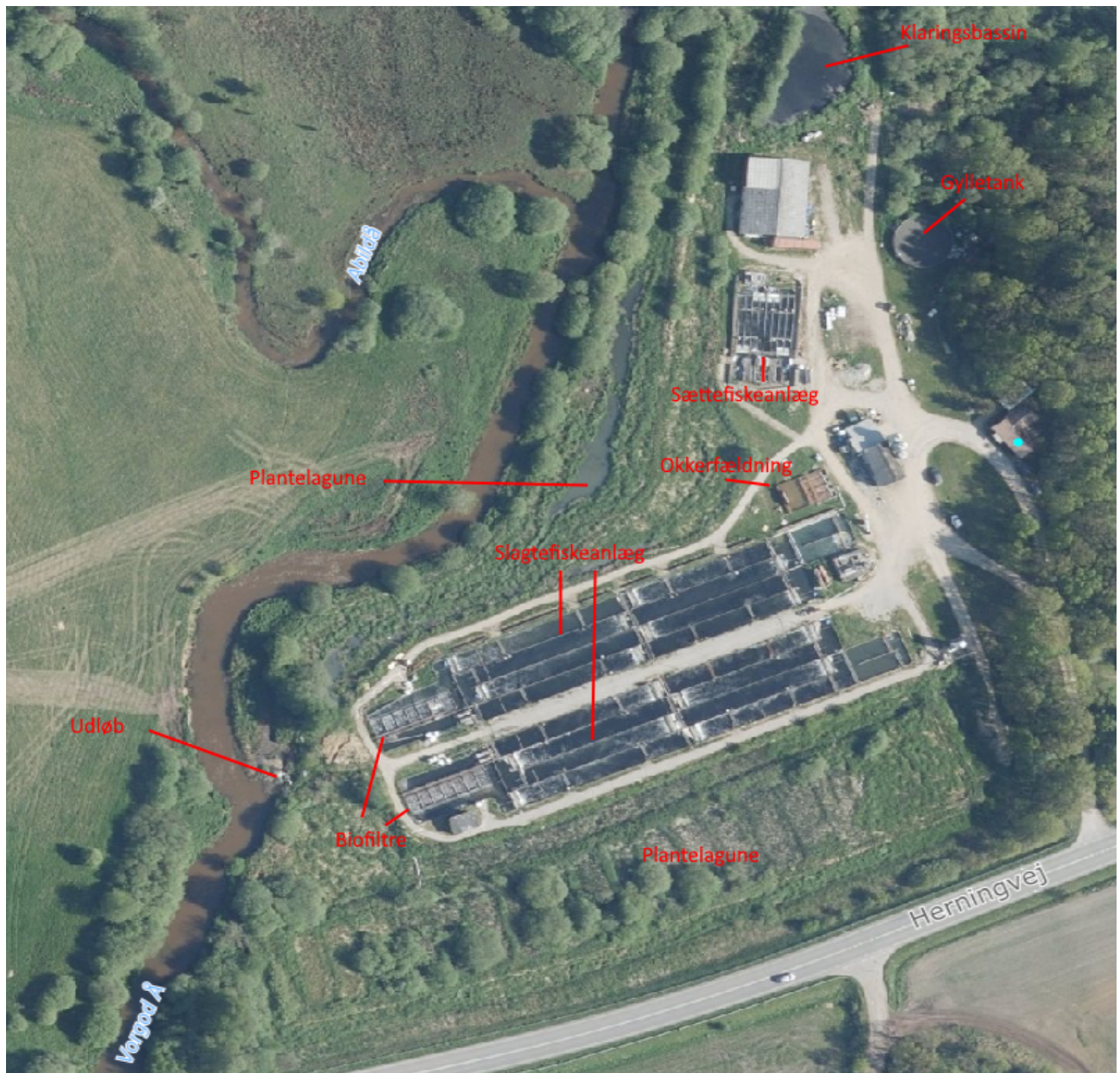
En kopi af afgørelsen sendt med digital post til nedenstående.

Danmarks Naturfredningsforening, CVR: 60804214, dnringkoebing-skjern-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund, CVR: 37099015,
lbt@sportsfiskerforbundet.dk, vestjylland@sportsfiskerforbundet.dk

Nærmeste naboer til Abild Dambrug – Herningvej 43 og 47

Bilag 2 – Dambrugets indretning på oversigtskort

RKSK – luftfoto 2024.

Bilag 3 - Beskrivelse af dambrugets indretning

Abild Dambrug bruger udelukkende boringsvand med et typisk forbrug omkring 25 l/s. Vandet fældes for okker, inden det ledes til anlægget for sættefisk og anlægget for slagtefisk, som tilsammen udgør produktionsanlæggene, hvor fodringen og væksten af regnbueørred sker.

Produktionsanlæggene har integrerede slamkegler, hvorfra slamvandet ledes til gylletanken. Overfladevandet fra gylletanken ledes til klaringsbassinet mod nord, hvorfra vandet ledes videre til det nordlige plantelaguneafsnit.

Produktionsanlæggene har også integrerede mikrosigter, som renser for partikulært stof i produktionsvandet samt biologiske filtre, som primært renser for opløst organisk stof ved iltning. Gyllevand fra mikrosigter og rensning af biofiltre ledes også til gylletank. Den primære rensning for partikulært fosfor sker i slamkegler og mikrosigter.

Fra produktionsanlæggene, hvor produktionsvandet recirkuleres, er der en løbende vandudskiftning på omkring 25 l/s svarende til den indtagne mængde, som ledes til det sydlige og nordlige laguneafsnit, hvor der sker en omsætning af noget af kvælstoffet inden udløb i Vorgod Å.

Bilag 4 - Lovgrundlag

Godkendelsen er primært givet ud fra nedenstående lovgrundlag og planer fra Miljøministeriet (inklusive eventuelle ændringer til den anførte lovgivning, der er gældende på godkendelsestidspunktet).

Love, bekendtgørelser, kommuneplaner, vandområdeplaner og naturplaner (med senere ændringer)

Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter. BEK nr. 1098 af 21/08/2023 (Habitatbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om miljøgodkendelse og samtidig sagsbehandling af ferskvandsdambrug. BEK nr. 1567 af 7. december 2016.

Bekendtgørelse om krav til udledning af forurenende stoffer til vandløb, søer eller havet. BEK nr. 1433 af 21. november 2017.

Bekendtgørelse om fastlæggelse af miljømål for vandløb, søer, overgangsvande, kystvande og grundvande. BEK nr. 796 af 13. juni 2023.

Bekendtgørelse om anvendelse af affaldsprodukter til jordbrugsformål. BEK nr. 1001 af 27. juni 2018.

Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger. BEK nr. 811 af 19. juni 2023 (Analysekvalitetsbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). LBK nr. 4 af 3. januar 2023 (Miljøvurderingsloven).

Bekendtgørelse om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM). BEK nr. 806 af 14. juni 2023.

Bekendtgørelse om spildevandstilladelser m.v. efter miljøbeskyttelseslovens kapitel 3 og 4. BEK nr. 532 af 27. maj 2024 (Spildevandsbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse om godkendelse af listevirksomhed. BEK nr. 928 af 28. juni 2024 (Godkendelsesbekendtgørelsen).

Bekendtgørelse af lov om miljøbeskyttelse. LBK nr. 5 af 3. januar 2023 (Miljøbeskyttelsesloven).

Ringkøbing-Skjern Kommune. Kommuneplan 2021-2033.

Naturstyrelsen 2016. Natura 2000-plan 2016-2021, Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen, Natura 2000-område nr. 69, Habitatområde H62, Fuglebeskyttelsesområde F43. Miljøministeriet.

Miljøministeriet 2023. Vandområdeplan 2021-2027.

Vejledninger og rapporter

Veterinærmæssig optimering af recirkulerede ørredopdrætssystemer med fokus på anlægsdesign og vandkvalitet. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2022-1.

End-of-pipe rensning på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-3.

Optimering af indretning og drift af plantelaguner på dambrug. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2019-2.

Dambrugsteknologi – Optimering af driften på etablerede modeldambrug og fortsat videreudvikling af recirkuleringsteknologien, Sammenfatning. Dansk Akvakultur mfl. 2011.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Undervisningsmateriale til kursus om hjælpestoffer. Dansk Akvakultur 2012.

Risikovurdering for Skjern Å-systemet inkl. Ringkøbing Fjord – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras 2010.

Afløbskontrol på dambrug. Statistiske aspekter og opstilling af kontrolprogrammer. Faglig rapport fra DMU nr. 260, 1998.

Notat vedrørende tilpasning af udlederkrav ved overgang fra tilstandskontrol til transportkontrol i: Modeldambrug – specifikationer og godkendelseskrav. Rapport fra faglig arbejdsgruppe. Arbejdsrapport fra DMU nr. 183, 2002.

Miljøstyrelsen 2008. Vejledning nr. 3/2008, Vejledning om godkendelse af ferskvands-dambrug.

Introduktion og ny viden om hjælpestoffer i dansk akvakultur. Faglig rapport fra Dansk Akvakultur nr. 2013-1.

Undersøgelse af biologiske halveringstider, sedimentation og omdannelse af hjælpestoffer og medicin i dam- og havbrug samt parameterfastsættelse og verifikation af udviklet dam-brugsmodel. Supplerende teknisk rapport (anneks 1-8) til DFU-rapport 135-04. DFU-rapport nr. 135a-04.

Minimering af forbrug og udledning af hjælpe-stoffer. Faglig rapport fra DMU nr. 659, 2008.

Omsætningen af formalin i danske dambrug. Faglig rapport fra DMU nr. 699.

Undersøgelse af eventuelle miljøpåvirkninger ved anvendelse af hjælpestoffer og medicin i ferskvandsdambrug samt metoder til at reducere/eliminere sådanne påvirkninger. DFU-rapport nr. 79-00, 2000.

Modeldambrug under forsøgsordningen – Faglig slutrapport for ”Måle og dokumentationsprojekt for model-dambrug” juni 2008, DTU Aqua-rapport nr.: 193-08, 2008.

Bilag 5 - Dokumentation af vilkår til støj

Dokumentation for overholdelse af støjvilkår skal ske ved støjmålinger i omgivelserne, udført efter Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1984 og 6/1984 eller kildestøjsmålinger kombineret med beregning udført efter den nordiske beregningsmodel for ekstern industristøj som beskrevet i Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993.

Kvalitetskrav til målinger og afrapportering

Målinger og beregninger skal udføres af et firma/ laboratorium, der er akkrediteret til støjmålinger eller af en person, som er certificeret til at udføre sådanne målinger, jf. *"Bekendtgørelse om kvalitetskrav til miljømålinger udført af akkrediterede laboratorier, certificerede personer m.v. nr. 900 af 17. august 2011"*.

Målinger og afrapportering skal udføre såsom angivet i bekendtgørelsens bilag.

Kontrolmålinger skal udføres, når virksomheden er i drift ved maksimal belastning, og driftsforholdene skal beskrives i målerapporten.

Ved beregninger skal rapporten indeholde de nødvendige oplysninger om beregningernes forudsætninger. Støjkilderne skal beskrives og deres kildestyrke angives.

For hver enkelt støjkilde, hvor der foretages målinger, skal desuden angives lydtrykniveauet i dB(A), målt i et geometriske veldefineret og – så vidt muligt - let tilgængeligt kontrolpunkt tæt på kilden. Jvf. Miljøstyrelsens vejledning 5/1993 pkt. 3.1.

Rapporten sendes til kommunen senest 2 måneder efter, at målingen er gennemført.

Vurdering af resultater

Støjgrænsen anses for overholdt, hvis de målte eller beregnede værdier ligger under vilkårets grænseværdi med tillæg af måleubestemthed. For faste støjkilder kan der normalt accepteres en maksimal måleubestemthed på 3 dB(A), jvf. Miljøstyrelsens vejledning nr. 5/1993, pkt. 3.5.

Bilag 6 - Udlederkrav og kontrol af dambrugets udledninger

Generelt

Udlederkrav og kontrolregler fastsættes efter dambrugsbekendtgørelsens Bilag 2 for dambrug på emissionsbaseret regulering og Svendsen og Larsen (2016): Ny kontrolmetode for udledninger fra ferskvandsdambrug, DCE rapport 212.

Abild Dambrug indvinder boringsvand op til 62 l/s. Vorgod Å har en Q_{mm} på 900 l/s nedstrøms dambruget.

Dambrugsbekendtgørelsen fastsætter en række udledergrænseværdier og kontrolregler for udledte stoffer, som dambruget skal overholde.

Dambruget skal overholde følgende maksimale årlige og daglige udlederkrav:

Stof	Maks. årlig udledning (kg) U-max	Maks. daglig, gennemsnitlig udledning (kg) U-max/365	Max daglig udledning
Total-kvælstof:	12.121	33,2	121 kg*
Total-fosfor:	724	2,0	7,2 kg*
BI5:	7.263	19,9	59 mg/l** 88 mg/l**
Ammonium-N:	6.807	18,6	24 mg/l** 36 mg/l**

U-max/365 kontrolleres vha. kontrolreglerne for tilstands- og transportkontrol i dambrugsbekendtgørelsen.

*Maksimalværdier, der udgør 1 % af U-max og beregnes som et løbende gennemsnit over 7 dage.

**Absolutte maxværdier, som aldrig må overskrides. Værdierne korrigeres for aktuel vandføring ud fra kontrolreglerne i dambrugsbekendtgørelsens bilag 2.

Bilag 7 - Beredskabsplan

Nedenfor er angivet dambrugets forholdsregler ved uheld, driftsforstyrrelser mv.

Driftsforstyrrelser

Til imødegåelse af driftsforstyrrelser er der installeret overvågningsudstyr, der anvendes til at monitorere udsving og alarmere dambrugets personale. Overvågningsudstyret er koblet til telefonnettet. Ved et eventuelt strømudfald startes en nødgenerator automatisk.

I det følgende listes nogle af de mulige driftsforstyrrelser og uheld som vil kunne medføre væsentlig forøget forurening fra dambruget, desuden er procedure til afhjælpning og minimering af uheldets omfang angivet:

Udbrud af sygdom i fiskebestanden (ved smittespredning)

Udbrud af sygdomme i fiskebestanden kan både skyldes smittespredning og miljømæssige forhold. Hvis dambrugets indløbsvand bliver forurenede, er det almindeligt, at fiskene oplever akutte gælleinfektioner. For at forhindre smittespredning fra fugle opsættes mågenet, mens smittespredning gennem indløbsvandet er sværere at kontrollere. For at undgå smitte via fodtøj skal alle besøgende enten skifte sko eller få deres fodtøj desinficeret, inden de træder ind i dambruget. Der gøres en stor indsats for at minimere risikoen for sygdomsudbrud gennem høj hygiejnestandard på dambruget. Foderautomater justeres og desinficeres regelmæssigt, og andet driftsudstyr rengøres efter brug. Desuden udføres flere gange dagligt en visuel inspektion af fiskenes sundhedstilstand. Hvis der opdages unormale forhold, underrettes den driftsansvarlige, og dambrugets nødprocedurer iværksættes straks for at håndtere situationen.

Procedure ved konstatering af sygdom blandt fiskene:

1. Fodring indstilles
2. Kontakt til dyrlæge
3. Behandling efter dyrlægens forskrifter.

Strømudfald

Udfald af strøm kan ske ved svigtende levering fra el-forsyningsselskabet, lynnedslag eller lignende.

For at imødegå problemstillingen er der etableret alarm og nødstrømsgenerator, der aktiveres ved strømudfald. Alarmen er tilkoblet personsøger, som bæres af den driftsansvarlige, ligesom en alarmcentral alarmeres efter aftale med den driftsansvarlige.

I tilfælde af unormale tilstande alarmeres den driftsansvarlige, og dambrugets nødprocedure for imødekommelse af denne situation sættes i værk.

Procedure ved konstatering af strømudfald

1. Alarm gives fra dambrugets alarmeringsanlæg
2. Vagthavende skal være på dambruget senest 15 minutter efter alarmering
3. Fodring indstilles
4. El-installatør kontaktes

Håndteringsuheld

Håndteringsuheld kan i værste fald forårsage personskade, fiskedød intern på dambruget og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget.

For at imødegå problemstillingen omkring håndteringsuheld, instrueres dambrugets medarbejdere behørigt i brugen af de enkelte maskiner på dambruget, samt i R- og S-sætninger, som er gældende i forbindelse med anvendelsen af de enkelte hjælpestoffer. Ved håndteringsuheld med personskade, alarmeres på tlf.: 112 eller der konsulteres en læge efter behov. Ved håndteringsuheld med intern fiskedød og/eller forurening af det eksterne miljø nedstrøms dambruget til følge, iværksættes følgende aktionsplan:

Procedure ved akut forurening af dambruget og dets afløbsvand

1. Forureningskilden søges lokaliseret og stoppet
2. Fodring indstilles / luk af for foderautomater
3. Regulering af frekvens til beluftnings-/iltningsanlæg efter behov
4. Alarmer 112 og meld vandforureningsalarm

I forbindelse med en sådan hændelse bør det bemærkes, at der ikke vil være risiko for forurening med miljøfremmede stoffer, og som følge heraf er der ingen risiko for langtidseffekter for miljøet.

Procedure for minimering af risiko for ovenstående uheld indtræffer

For at minimere risikoen for at ovenstående hændelser indtræffer, er nedenstående procedurer indarbejdet i de daglige arbejdsgange på dambruget.

Eftersyn

Proceduren for eftersyn på dambruget ligger først og fremmest i, at vagthavende på dambruget har pligt til at indberette alle afvigelser fra optimaldriftstilstand til den driftsansvarlige.

Vedligeholdelse

Med hensyn til den generelle vedligeholdelse af dambruget og dets tekniske installationer, aftales de konkrete arbejdsopgaver fra dag til dag mellem den/de ansatte og ansvarshavende.

Vedligeholdelse af renseforanstaltninger

Dambrugets slamkegler, mikrosigter og biofilter er indrettet til kontinuerlig drift. Vedligeholdelse af disse indskrænker sig til et dagligt eftersyn, hvor dyser, filterdug og smøring kontrolleres samt kontrol af blæserens oliestand og lejestøj kontrolleres dagligt. Vandfordelingen i bundfældningen observeres og der foretages oprensning efter behov.

Der føres dagligt tilsyn med anlægget. Ved afvigelse af normaldrift foretages udbedrende handlinger efter samråd med den driftsansvarlige, således at maksimal renssevne så vidt muligt altid opretholdes.

Bilag 8 - Driftsjournalens indhold

Ferskvandsdambrugets driftsjournal skal indeholde oplysning om følgende forhold:

- Aktuel bestand af fisk pr. måned, tilgang af fisk og afgang af fisk ved salg.
- Indkøb af foder med angivelse af fodertyper. Foderets sammensætning, skal tillige kunne dokumenteres ved hjælp af varedeklaration eller analyseresultater fra et autoriseret laboratorium.
- Tidspunkt for oprensning af slamdepot. Den oprensede mængde slam skal skønnes.
- Afgang af døde fisk med angivelse af mængde, art og opgørelsesperiode. Ekstraordinært store mængder opgøres straks.
- Vandforbrug. Registreringen skal ske kontinuert ved hjælp af flowmåler i indtag og udløb med en nøjagtighed på 5 %. Logfil skal være tilgængelig i forbindelse med driftsjournalen. Øjeblikkeligt og gennemsnitligt vandforbrug skal altid opgøres samtidig med gennemførelsen af egenkontrollen.
- Returpumpning. Angivelse af periode og mængde.
- Slutdeponering af slam. Opgørelsen sker, hver gang slam bortskaffes, med oplysning om, hvor slammet blev deponeret.
- Ferskvandsdambrugets egenkontrol.

I forbindelse med anvendelse af medicin og hjælpestoffer skal dambrugets driftsjournal som minimum indeholde følgende oplysninger:

- Årsag til brug af hjælpestof eller behandling med medicin.
- Mængde af anvendte af hjælpestoffer til vandbehandling
- Angivelse af hjælpemidlets navn, numre på damme der er behandlet, samt begyndelses - og slutdato for behandlingen.
- Mængde af anvendte mediciner til sygdomsbekæmpelse med angivelse af præparatets navn og mængde, numrene på damme der er behandlet samt begyndelses- og slutdato for behandlingen.
- Tidspunkt for forbrug af stofferne. Anvendes stofferne flere gange, skal dette angives.
- Mængdeangivelse/dosering af stofferne og ved forbrug af hjælpestoffer skal metoden angives.
- Angivelse af produktionsenheder, hvor stofferne anvendes med angivelse af bestandsstørrelse.
- Henvisning til dyrlægens besøgsrapport når der anvendes medicin. Besøgsrapporten skal opbevares sammen med driftsjournalen.
- Det samlede forbrug af de enkelte mediciner og hjælpestoffer skal opgøres en gang om året (pr. 31. december) og indberettes til tilsynsmyndigheden senest den 1. februar det følgende år

Bilag 9 – Vurdering efter habitatbekendtgørelsen

Dato: 8. april 2024

Error! Bookmark not defined.

Projektets indhold

Fornyelse af eksisterende miljøgodkendelse af Abild Dambrug med omtrent uændret indretning og på omtrent uændrede vilkår. Der tillades udledning af uændrede mængder af organisk stof og næringsstoffer til Vorgod Å.

Vandforsyningen til dambrugsdriften vil også fremadrettet foregå via **Error! Bookmark not defined**.boring.

Lovgrundlag

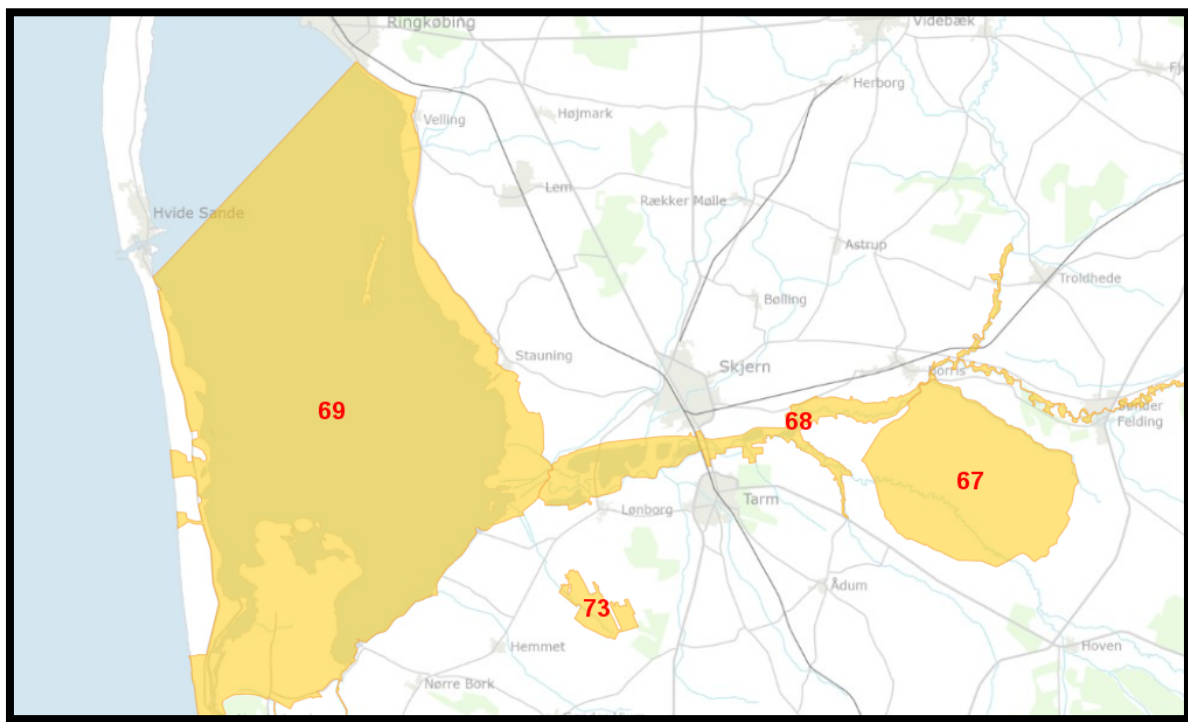
BEK nr. 1098 af 21/08/2023 om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter (Habitatbekendtgørelsen).

Natura 2000-områder

Abild Dambrug udleder omkring 25 liter vand i sekundet fra produktionen til Vorgod Å, som via Skjern Å afvander videre til Ringkøbing Fjord.

Den nederste del af Vorgod Å er sammen med Skjern Å udpeget som Natura 2000-område nr. 68

Ringkøbing Fjord er udpeget som Natura 2000-område nr. 69.**Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined.

Figur 1. Kortudsnit af habitatområdet omkring**Error! Bookmark not defined**.**Error! Bookmark not defined.**

Error! Bookmark not defined.

Tabel 1. Arter og naturtyper der er udpegningsgrundlag for Natura 2000-områderne Skjern Å samt Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen.

Skjern Å:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 61		
Naturtyper:	Søbred med smårter (3130)	Kransnålalge-sø (3140)
	Næringsrig sø (3150)	Brunvandet sø (3160)
	Vandløb (3260)	Våd hede (4010)
	Tør hede (4030)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Kildevæld* (7220)
	Rigkær (7230)	Bøg på mor (9110)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
Arter:	Vandranke (1831)	Grøn kølleguldsmed (1037)
	Bæklampret (1096)	Flodlampret (1099)
	Havlampret (1095)	Laks (1106)
	Odde (1355)	Damflagermus (1318)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 118		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Skestork (T)
	Sangsvane (T)	Blisgås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Bramgås (T)
	Knarand (T)	Skeand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Klyde (Y)
	Fjordterne (Y)	Blåhals (Y)

Error! Bookmark not defined.

Ringkøbing Fjord og Nymindestrømmen:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 62		
Naturtyper:	Flodmunding (1130)	Lagune* (1150)
	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Klitlavning (2190)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Surt overdrev* (6230)	Tidvis våd eng (6410)
	Tørvelavning (7150)	Rigkær (7230)
Arter:	Havlampret (1095)	Flodlampret (1099)
	Majsild (1102)	Stavsild (1103)
	Laks (1106)	Odde (1355)
	Vandranke (1831)	

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 43		
Fugle:	Rordrum (Y)	Skestork (Y)
	Knopsvane (T)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Kortnæbbet gås (T)
	Grågås (T)	Bramgås (T)
	Mørkbuget knortegås (T)	Gravand (T)
	Pibeand (T)	Krikand (T)
	Spidsand (T)	Skeand (T)
	Hvinand (T)	Stor skallesluger (T)
	Havorn (T)	Rørhog (Y)
	Blå kærhog (T)	Fiskeørn (T)
	Vandrefalk (T)	Plettet rørvagtel (Y)
	Blishone (T)	Klyde (TY)
	Pomeransfugl (T)	Hjejle (T)
	Almindelig ryle (TY)	Brushane (Y)
	Lille kobbersneppe (T)	Splitterne (Y)
	Fjordterne (Y)	Havterne (Y)
	Mosehornugle (Y)	

Bevaringsprognosen fremgår af de pågældende områders Natura 2000-basisanalyser.

Beskrivelse af påvirkningen

Den nuværende (og fremtidige), maksimale udledning af næringsstoffer og organisk stof fra Abild Dambrug er opgjort i tabellen nedenfor.

Tabel 2: Maksimal tilladt udledning fra Abild Dambrug (runde tal).

Parameter	Maks. udledning (kg/år)
Total-N	12.000
Total-P	700
BI ₅	7.000

Derudover udledes også restkoncentrationer af medicin- og hjælpestoffer til Vorgod Å.

Påvirkning fra medicin- og hjælpestoffer

Udledningen af medicin- og hjælpestoffer er behandlet i den samlede risikovurdering for å-systemer med dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord (Fjorback, 2011). Dambrugenes vilkår for anvendelse og udledning af medicin- og hjælpestoffer tager udgangspunkt i risikovurderingen for at sikre, at miljøkvalitetskravene kan overholdes i de berørte vandområder.

I risikovurderingen tildeles hvert dambrug en andel af medianminimumsvandføringen til fortynding af medicin- og hjælpestoffer, så miljøkvalitetskravene for de enkelte stoffer kan overholdes. Der tages samtidig stilling til, om der skal sættes skærpede vilkår i forhold til udledning til marine vandområder med skærpede miljøkvalitetskrav for visse stoffer.

Anvendelse af medicin- og hjælpestoffer vil således ikke medføre en udledning i sig eller kumulativt, der vil kunne medføre en overskridelse af miljøkvalitetskravene i vandområderne, og der vil derfor ikke være en påvirkning af arter eller naturtyper i Natura 2000-områderne.

Påvirkning (organisk og næringsstof) af nederste del af Vorgod Å samt Skjern Å

Udledningerne i sig selv

Det er udledningen af organisk stof, der kan påvirke tilstanden i vandløb nedstrøms dambruget. Den økologiske tilstand i Vorgod Å nedstrøms dambruget er høj, og dvfi-klassen for insekter/smådyr som indikator for påvirkning af organisk stof ligger på højeste tilstand på 7.

Dambruget vurderes derfor ikke i sig selv at have væsentlig påvirkning af Vorgod Å og Skjern Å.

Mulige kumulative effekter

Længere nedstrøms i Vorgod Å-systemet udleder Nr. Vium Dambrug, Ejsdal Fiskeri og Toudal Fiskeri også organisk stof til Vorgod Å. Den økologiske tilstand er her henholdsvis god og høj, og DVFI-klassen ligger på 7. I Skjern Å er tilstanden for insekter/smådyr også høj.

Dambruget vurderes derfor heller ikke i kumulation med andre at have væsentlig påvirkning af Vorgod Å eller Skjern Å.

Påvirkning (organisk og næringsstof) af Ringkøbing Fjord

Udledningerne i sig selv

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Ringkøbing Fjord på 4.500 tons kvælstof om året. Målbekæmpningen er 2.900 tons, og der derfor indregnet reducerende indsatser på 1.600 tons kvælstof.

Udledningen af maksimalt 12 tons N pr. år fra Abild Dambrug vil isoleret set være et negativt bidrag til Ringkøbing Fjord, men størrelsen af udledningen er dog meget begrænset i forhold til den samlede udledning.

I forhold til fosfor er der ikke en indsats for nedbringelse af mængden til Ringkøbing Fjord, den aktuelle belastning er lig med målbekæmpningen på 100 tons.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af kvælstof og fosfor fra dambruget ikke i sig selv vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Mulige kumulative effekter

I Vandområdeplan 2021-2027 er der angivet en samlet påvirkning af Ringkøbing Fjord på 4.500 tons kvælstof om året. Målbekæmpningen er 2.900 tons, og der derfor indregnet reducerende indsatser på 1.600 tons kvælstof.

Bidraget fra Abild Dambrug vil være ubetragteligt set i forhold til de samlede, tilladte mængder. Der er opsat indsatser i Vandområdeplan 2021-2027, som skal nedbringe de tilladte mængder af kvælstof. Udledninger fra dambrug indgår ikke som en indsats.

På den baggrund vurderer kommunen, at den fortsatte udledning af kvælstof og fosfor fra Abild Dambrug i kumulation med andre udledninger ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøtilstanden i Ringkøbing Fjord.

Påvirkning (organisk og næringsstof) af naturtyper

Naturtyperne i de to Natura 2000-områder vil ikke blive påvirket af udledningen fra Abild Dambrug. **Error! Bookmark not defined..**

Påvirkning af arter

I habitatvurderingen indgår alle arter omfattet af habitatbekendtgørelsen. I forhold til det konkrete projekt finder kommunen det relevant at opliste og kommentere specielt på nedenstående arter.

Bæklampret (bilag II)

Bæklampret lever udelukkende i vandløb, og gennemfører hele sin livscyklus uden det parasitiske stadium, der kendes fra de to øvrige lampretter, der vandrer til havet, hvor de i en årrække lever som parasitter på andre fiskearter, inden de vender tilbage til vandløbene for at gyde. Bæklampret lever af fint organisk materiale og alger. Gydningen foregår på vandløbsbunden, hvor der er sand og grus. Artens beskedne krav til leve- og gydested er givetvis en del af forklaringen på artens forholdsvis store udbredelse i Danmark.

Den er udbredt i langt de fleste jyske vandløb, både i de fysisk set bedste vandløb, men også i ensartede, kanalagtige vandløb med langsom strøm og blød bund. I resten af landet forekommer den i en række vandløb på Fyn. Den er bl.a. udbredt i Odense Å-systemet. På Sjælland er der noget længere mellem bestandene, men der er fund i Nordsjælland omkring Esrum Sø og sporadisk i nogle få andre vandløb. Overordnet set vurderes arten og dens udbredelse i Danmark at være stabil, og der vurderes at være stabile og levedygtige bestande i mange danske vandløb. I NOVANA-programmet overvåges bæklampret både i forbindelse med programmets vandløbsovervågning, men arten er også specifikt eftersøgt i flere habitatområder.

Bæklampret er registreret 30 gange i området på 17 forskellige lokaliteter i perioden 2004- 2018. Arten er registreret mange steder i det store vandløbssystem Skjern Å, men er også registreret i de større tilløb Rind Å, Karstoft Å og Vorgod Å. Arten trives godt i de mange små, middelstore og store vandløb i dette Natura 2000-område, og da artens krav til vandkvalitet, fouragering og gydning generelt er opfyldt, vurderes der at være gode forudsætninger for en forekomst af bæklampret. Der vurderes således ikke at være trusler for artens fortsatte forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Error! Bookmark not defined.

Dambruget bruger kun boringsvand. Kommunen vurderer, at bæklampretter ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Havlampret (bilag II)

Hav- og flodlampret overvåges i det nationale overvågningsprogram, NOVANA. Naturstyrelsens nuværende datagrundlag omkring artens udbredelse og forekomst i Natura 2000-områderne er dog begrænset.

Havlampretten opvokser i havet som parasit på andre fisk, og vandrer i sommerperioden ind i større vandløb for at gyde. Den gyder på vandløbsstrækninger med god strøm, og hvor vandløbsbunden består af sten og grus. De nyklækkede larver vandrer mod områder med blød bund, hvor de som de øvrige lampretarter ernærer sig af fint organisk materiale, alger og mikroorganismer. Havlampretten er

forholdsvis sjældnen i Danmark, og man ved på nuværende tidspunkt ikke ret meget om artens reelle udbredelse i de danske vandløb. Som for alle andre fisk der opvokser i havet og som gyder i vandløb er det vigtigt, at arternes frie vandring sikres. I NOVANA-programmet er arten overvåget i vandløb i de habitatområder, hvor arten er medtaget på områdernes udpegningsgrundlag.

Havlampret er fundet på en enkelt lokalitet i Skjern Å i 2015. Kendskabet til artens forekomst i området er generelt mangelfuldt, og det er derfor ikke muligt på nuværende tidspunkt at give en nærmere beskrivelse af bestanden. Det vurderes dog, at områdets karakter med et stort vandløbssystem giver gode muligheder for gydemuligheder for havlampret i områdets store vandløb. Der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022)

Dambruget bruger kun boringsvand. Kommunen vurderer, at havlampretter ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Flodlampret (bilag II)

Flodlampret er en vandrefisk, der yngler i vandløb og vokser op i havet. Efter 1-2 år i havet, hvor flodlampretten lever parasitisk på andre fisk, vandre de voksne lampretter op i vandløbene for at gyde. Gydning sker i vandløb, hvor vandløbsbunden består af småsten og grus. De nyklækkede laver opholder sig på vandløbsstrækninger med blød bund, hvor de graver sig ned i bundsubstratet, hvor de lever af fint organisk materiale og alger. De voksne lampretter dør efter gydningen. Flodlampretten er forholdsvis sjældnen i Danmark, og er kun registreret i større antal ganske få steder. Der ses årlig optrækkende flodlampretter i Ribe Vesterå, hvor de gyder. Arten kendes ikke fra fynske vandløb, og fra Sjælland er der kun gjort ganske få fund. Som for alle andre fisk der opvokser i havet og som gyder i vandløb er det vigtigt, at arternes frie vandring sikres. I NOVANA-programmet er der foretaget overvågning i vandløb i de habitatområder, hvor arten er medtaget på områdernes udpegningsgrundlag. På landsplan er arten kun registreret i ganske få vandløb.

Flodlampret er overvåget i området i 2015, men ikke fundet. Der foreligger derfor begrænset viden om artens eventuelle forekomst i området. Det vurderes dog, at områdets karakter med et stort vandløbssystem giver gode gydemuligheder for flodlampret i områdets store vandløb. Der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Dambruget bruger kun boringsvand. Kommunen vurderer, at flodlampretter ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Odde (bilag II og -IV)

Error! Bookmark not defined. Odderen lever i tilknytning til vandområder, og findes i såvel stillestående som i rindende vand. Arten kan findes i både saltvand og ferskvand, og foretrækker især uforstyrrede vandløb, søer, moser og fjordområder, med gode skjulesteder i form af tæt vegetation.

Odderens udbredelse i Danmark er blevet overvåget på landsplan i det nationale overvågningsprogram i 2004, 2011-2012 og seneste igen i 2017. Arten blev i 2017 fundet i 332 10x10 km kvadrater mod hhv. 293 og 251 i 2011-2012 og 2004. Samlet set har odderen øget sin udbredelse markant over de ca. 15 år den er overvåget i NOVANA-programmet, og har nu etableret en egentlig ynglebestand både på Fyn og i Vestsjælland. Hvis bestanden på Sjælland på lang sigt skal sikres er det afgørende, at arten formår at genkolonisere de egnede levesteder mod sydøst.

Der er fundet spor/ekskrementer fra odder på 8 undersøgte stationer i området både ved seneste overvågning og i forrige overvågningsperiode 2011-12. Som det fremgår af kortet nedenfor, har arten en forekomst i hele Skjern Å systemet med tilløb inden for området. Det vurderes, at arten benytter området i langt større grad end illustreret af overvågningen, og ud fra områdets karakter med et stort vandløbssystem, søer og store uforstyrrede områder vurderes der at være en stor og stabil forekomst af odder i området. Der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Projektet har ikke negativ betydning for odderen.

Vandranke (bilag II og -IV)

Vandranke er i NOVANA-programmet registreret på en række vidt forskellige lokaliteter, fra større vandløb og kanaler til vandhuller og store søer som fx Stadil Fjord. Arten har tidligere været angivet fra omkring 25 lokaliteter i Vestjylland fra Nissum Fjord i nord til Ribe i syd indenfor den atlantiske region. I 2008 kendes vandranke fra i alt 13 lokaliteter, som alle ligger i den atlantiske region. I perioden 2014-2015 er den i NOVANA-programmet eftersøgt på 72 lokaliteter med positive fund på 32 af disse. Ud fra fundene på de lokaliteter, som er undersøgt i både 2008 og i perioden 2014-2015 ser udbredelsen overordnet ud til at være stabil. Udviklingen i artens bestandsstørrelser på de enkelte stationer udviser nogen år til år variation.

Vandranke er almindelig forekommende i den vestligste del af Natura 2000-området, og arten er registreret på 29 lokaliteter i 2017 på strækningen mellem Albæk og Hareholm/Kalvholm. Arten har siden sidste overvågningsperiode udvidet sin udbredelse en smule op i Skjern Å-systemet. Arten har udbredt forekomst på egnede lokaliteter på de nedre dele af Natura 2000-området, og der vurderes således ikke at være trusler for artens fortsatte forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Projektet vil ikke have negativ betydning for vandranke.

Grøn kølleguldsmed (bilag II og IV)

Grøn kølleguldsmed karakteriseres normalt som en rentvandsart, der under larveudviklingen lever i hurtigtstrømmende, rene og iltrige vandløb. Grøn kølleguldsmed forekommer kun i Jylland, hvor den siden begyndelsen af det 20. århundrede har været kendt fra følgende fem vandløbssystemer: Varde Å, Skjern Å, Karup Å, Gudenå og Storå. Arten er i NOVANA-programmet 2004-2018 overvåget fem gange, hvor der har været størst fokus på registrering i de Natura 2000-områder, hvor arten indgår i områdernes udpegningsgrundlag. Den er i mindre omfang eftersøgt i vandløb uden for disse områder. Arten er i perioden registreret i 14-35 10x10 km kvadrater i Jylland. I Danmark blev der i 2018 fundet grøn kølleguldsmed i 35 kvadrater mod hhv. 28 og 27 kvadrater i 2014 og 2011. I perioden 2004-2018 har arten øget sin forekomst og udbredelse markant i begge biogeografiske regioner, sandsynligvis som et resultat af en forbedret vandløbskvalitet i de større jyske vandløbssystemer

Grøn kølleguldsmed blev registreret på 6 lokaliteter i Skjern Å og på de nedre dele af dens tilløb i Omme- og Vorgod Å under overvågningen i 2014. I 2018 blev arten genfundet alle stederne og samtidig registreret på yderligere 8 lokaliteter i vandløbssystemet. Arten var således udbredt fra udløbet i Ringkøbing Fjord helt op til Arnborg i den østligste ende af området. Arten blev registreret på 14 forskellige lokaliteter i området i de seneste to overvågningsperioder, hvilket stort set er den samme udbredelse som blev registreret i overvågningsperioden 2004-2011. Eneste afvigelse er en udvidelse af

udbredelsen i Vorgod Å, hvor arten er registreret oppe ved Rahbechmindesvej. Arten har umiddelbart vurderet en meget stor bestand i Skjern Å-systemet, hvor den gennem en årrække har udvidet sin udbredelse i Natura 2000-området, og under overvågningen er arten både registreret som voksne individer men også som larver via vandløbsovervågningen. Den generelt meget gode vandløbskvalitet i områdets store vandløbssystem Skjern Å med tilløb giver gode ynglemuligheder for arten, og der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022)

Kommunen vurderer, at grøn kølleguldsmed ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Laks (bilag II)

Laksen har en begrænset udbredelse i Danmark og er tilknyttet de store vestjyske vandløb Skjern Å, Storå, Varde Å, Kongeå, Sneum Å og Ribe Å. De naturlige laksebestande i de danske vandløb var tæt på udryddelse, og bestandene er fortsat afhængige af årlige udsætninger. Eneste undtagelse fra dette er Storå, hvor udsætninger af laks er ophørt i 2018. Da bestanden nu vurderes at være selvreproducerende.

Laksen stiller store krav til levested, hvad angår vandkvalitet, fysiske forhold og vandtemperatur, og betragtes i udpræget grad som en rentvandskrævende vandløbsfisk. En forudsætning for at opnå gode, selvreproducerende laksebestande i de store jyske vandløb er, at der skabes fripassage til og fra gydepladserne, således det sikres at de voksne fisk kan gyde og laksesmoltens vandring til havet kan foregå uhindret. Endvidere er det afgørende, at de fysiske forhold i de pågældende vandløb tilfredsstillers laksens store krav til gydepladserne.

På laksens vandring fra opvækstområderne i havet til gydepladserne i hovedløbet af Skjern Å, og de store tilløb: Omme Å, Vorgod Å og Karstoft Å, svømmer den igennem Ringkøbing Fjord. Fjorden er derfor at opfatte som en del af artens vandringsrute fra havet til gydepladserne i de store vandløb, hvorfor arten er medtaget på udpegningsgrundlaget for tre Natura 2000-områder. Opgangen af gydemodne laks i Skjern Å-systemet er beregnet af Danmarks Tekniske Universitet - DTU Aqua fem gange i perioden fra 2008 til 2017. Beregningerne viser nogen fluktuation mellem undersøgelsesårene. Flest laks er der registreret i den seneste undersøgelse i 2017. På baggrund af undersøgelser af nedtrækkende laksesmolt i 2016 og 2017 forventes opgangen af gydemodne laks dog at blive noget lavere i de kommende år. Skjern Å laksen passerer talrigt op gennem Skjern Å under artens gydetræk, og der vurderes således umiddelbart ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Dambruget bruger kun boringsvand. Kommunen vurderer, at laks ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Stavsild (bilag II)

Stavsilden er en vandrefisk, der yngler i ferskvand og vokser op i havet. Der er ikke sikkert kendskab til, at arten nogensinde har ynglet i de danske vandløb. Herhjemme træffes den som en gæst fra landene syd for Danmark, hvor den gyder i de store mellemeuropæiske vandløb. Efter gydning vandrer den mod nord og træffes bl.a. langs de danske kyster. Stort set alle de registreringer der sker stavsild herhjemme gøres i havet, og kun ganske få individer er truffet i vandløb. Derfor betragtes den blot som en strejfer. Af samme grund har de danske vandløbs tilstand ingen direkte betydning for artens forekomst herhjemme. I Danmark er arten truffet i størst antal langs vestkysten, hvor arten sammen med andre fiskearter samler sig omkring havneanlæg fx ved sluserne i Hvide Sande og Thorsminde. I NOVANA-programmet er arten eftersøgt i de vandløb, hvor arten indgår i de pågældende habitatområders udpegningsgrundlag.

Der er ikke foretaget overvågning af stavsild i området. Det er derfor ikke muligt at give en nærmere beskrivelse af artens forekomst i området på nuværende tidspunkt. Det er samtidig heller ikke muligt at give en trusselsvurdering for arten i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Dambruget bruger kun boringsvand. Kommunen vurderer, at stavsild ikke vil blive negativt påvirket af projektet.

Damflagermus (bilag II og IV)

Damflagermus har sit kerneområde i Midtjylland, hvor kombinationen af gode jagthabitater og især egnede overvintringsområder understøtter en levedygtig bestand, som dækker begge biogeografiske områder. Arten er i det nationale overvågningsprogram 2004-2018 overvåget i perioden 2005-2011 samt i 2012-2018. Samtlige arter af flagermus er blevet overvåget på de samme 192 områder, der dækker 153 UTM-kvadrater. Arten blev i 2012-2018 fundet i 50 10x10 km kvadrater mod 42 kvadrater i 2005-2011. Samlet set virker udbredelsen stabil med fremgang i både Sønderjylland og på Fyn. De klart vigtigste kendte overvintringslokaliteter for damflagermus er Mønsted- og Daubjerg Kalkgruber i Midtjylland, og i mindre grad Smidie Kalkgruber. Der er desuden registreret få individer i Tingbæk Kalkgruber i Himmerland. Den samlede danske overvintrende bestand i 2009 blev estimeret til ca. 8500 individer. Damflagermus er ved de seneste to overvågningsperioder registreret på en overvågningsstation vest for Hestholm Sø. Det vurderes dog, at arten benytter området i forbindelse med fouragering og yngel i større grad end illustreret af overvågningen. Især da de store arealer med søflade og sønær skov i området vurderes at give gode forudsætninger for en forekomst af damflagermus. Der vurderes således ikke at være trusler for artens forekomst i området. (Miljøstyrelsen 2022).

Error! Bookmark not defined.

Projektet vil ikke have negativ betydning for damflagermus.

Fuglearter

I forhold til udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne er nogle af arterne meget afhængige af bundvegetation - blandt andet svaner og svømmeænder og kan derfor påvirkes indirekte af næringsstofftilførsel samt for Ringkøbing Fjords vedkommende også af slusepraksis ved Hvide Sande.

I Vandområdeplan 2021-2027 er miljømålet for Ringkøbing Fjord en god økologisk tilstand. For at nå målene i planen, skal der ske en reduktion i udledningen af kvælstof i planperioden. Der er ikke opstillet indsats om reduktion af kvælstofudledningen fra dambrug i oplandet til Ringkøbing Fjord. Den fornyede miljøgodkendelse af Abild Dambrug vil heller ikke medføre en øget kvælstofbelastning til Ringkøbing Fjord, og kommunen vurderer derfor, at udpegningsgrundlaget for fuglebeskyttelsesområderne ikke vil blive påvirket negativt.

I Skjern Å vil fuglearter heller ikke blive påvirket negativt.

Error! Bookmark not defined.

Samlet vurdering

Det er kommunens vurdering, at den fornyede miljøgodkendelse af Abild Dambrug med vilkår for drift og indretning af dambruget ikke i sig selv eller i forbindelse med andre planer eller projekter vil medføre målbare effekter eller påvirke bilag IV-arter eller Natura 2000-områderne ved nedre del af Vorgod Å, Skjern Å eller Ringkøbing Fjord væsentligt. Det vurderes samtidig, at der ikke er behov for udarbejdelse af en nærmere konsekvensvurdering af projektet. **Error! Bookmark not defined.**

Referencer

Fjorback, C. 2011. Risikovurdering for Ringkøbing-Fjord samt vandløbssystemerne med afstrømning til fjorden – brug og udledning af medicin- og hjælpestoffer. Rapport fra Niras A/S.

Miljøstyrelsen 2022. <https://mst.dk/erhverv/rig-natur/naturindsatser/natura-2000/natura-2000-planlaegning-2022-2027>

Miljøstyrelsen 2022. <https://mst.dk/erhverv/rent-miljoe-og-sikker-forsyning/vandmiljoe/vandomraadeplaner/overblik-vandomraadeplanerne-2021-2027>

NIWA Taihoro Nukurangi 2007. Fish screening: good practice guidelines for Canterbury.